

Voimankäytön koulutuspäivät Lounais-Suomen poliisilaitoksella

Somero Topi & Valtari Samuel

02/2026

Opinnäytetyö / poliisi (AMK)

Tiivistelmä

TEKIJÄ:	Somero Topi & Valtari Samuel
OPINNÄYTETYÖN NIMI:	Voimankäytön koulutuspäivät Lounais-Suomen poliisilaitoksella
OPINNÄYTETYÖN MUOTO:	tutkimuksellinen
JULKISUUSASTE:	julkinen
OHJAAJA:	Kinos Miia
TUTKINTO:	poliisi (AMK)
SIVUMÄÄRÄ:	46
TARKASTUSKUUKAUSI JA -VUOSI:	02/2026
AVAINSANAT:	voimankäyttö, stressi, koulutus, voimankäyttövälineet

Opinnäyte käsittelee poliisihenkilöstön ajatuksia voimankäytön koulutuspäivistä Lounais-Suomen alueella. Tutkimuksessa tarkastellaan poliisin omaa taitotasoa stressaavissa voimankäyttötilanteissa sekä mitkä asiat ovat edesauttaneet stressinsietokyvyn kehittymiseen.

Opinnäytetyömme on kvantitatiivinen tutkimuksellinen työ, jonka aineisto kerättiin kyselylomakkeella Lounais-Suomen poliisilaitoksen alueella työskenteleviltä poliisihenkilöstöltä. Vastaajia oli mahdollista saada 12 eri poliisiasemalta aina Turun saaristosta Kankaanpäähän. Vastauksia saimme tutkimukseen 130 kappaletta.

Tutkimuskysymyksien avulla pyrittiin selvittämään Lounais-Suomen poliisilaitoksen voimankäyttöpäivien määrän ja sisällön riittävyttä poliisihenkilöstön vastausten avulla. Lisäksi oli tarkoitus selvittää, mihin asioihin voimankäytön koulutuspäivillä tulisi kiinnittää lisähuomioita ja missä henkilöstö kokee koulutuspäivien onnistuneen. Kyselylomaketutkimuksella haimme myös vastausta kysymykseen, miten henkilöstö kokee koulutuspäivien kehittäneen heidän ammattitaitoaan voimankäytön osalta.

Saatujen vastausten mukaan, suurin osa henkilöstöstä kokee koulutuspäiviä olevan liian vähän, noin neljännes kokee päiviä olevan riittävästi ja vain kaksi vastaajaa kokee päiviä olevan liikaa. Vastaajien mielestä koulutuspäivillä tulisi kiinnittää huomiota enemmän lievempiin voimankäyttövälineisiin sekä fyysiseen voimankäyttöön. Ampuma-aseen koulutus ja sen käyttö koettiin riittäväksi koulutuksessa. Osa vastaajista koki, että koulutuspäiviä tulisi muokata enemmän työnkuvaa tukemaksi. Omat onnistumiset työtehtävillä sekä työkokemus katsottiin olevan suurin tekijä stressinsietokyvyn kehittymiseen. Stressinsietokyvyn kehittyessä varmuus omaan tekemiseen kasvoi sekä päätöksenteko helpottui. Vaikka stressin

aiheuttamat reaktiot eivät vähentyneet osalla vastaajilla, voidaan vastausten perusteella tehdä päätelmä, että poliisi pystyy tekemään stressin vaikutuksen alaisena oikeita päätöksiä.

Abstract

AUTHOR:	Somero Topi & Valtari Samuel
TITLE OF THESIS:	Use of force training days at the Southwest Finland Police Department
TYPE OF THESIS:	research-based thesis
PUBLICITY:	public
SUPERVISOR:	Kinos Miia
DEGREE:	Bachelor of Police Services
NUMBER OF PAGES:	46
MONTH AND YEAR OF REVIEW:	02/2026
KEYWORDS:	Use of force, stress, training, use of force equipments

The thesis examines the thoughts of police personnel regarding use-of-force training days in the Southwest Finland region. The study explores officers' self-assessed skill levels in stressful use-of-force situations and the factors that have contributed to the development of their stress tolerance.

Our thesis is a quantitative research project, and the data were collected through a questionnaire distributed to police personnel working within the Southwest Finland Police Department. Responses were gathered from 12 different police stations, ranging from the Turku archipelago to Kankaanpää. In total, we received 130 responses.

Through the research questions, we aimed to determine whether the number and content of the use-of-force training days provided by the Southwest Finland Police Department are sufficient according to the personnel. In addition, the study seeks to identify which aspects of the training days require further attention and in which areas the personnel feel the training has been successful. The questionnaire also aimed to assess how the personnel perceive the training days as having developed their professional competence in the use of force.

According to the responses, the majority of personnel feel that there are too few training days, about one quarter consider the number sufficient, and only two respondents felt there were too many. Respondents indicated that more attention should be paid to less-lethal use-of-force tools and physical control techniques. Training related to firearms and their use was generally considered adequate. Some respondents felt that the training days should be more closely tailored to support their specific job roles. Personal successes in work tasks and accumulated work experience were seen as the most significant factors in developing stress tolerance. As stress tolerance improved, confidence in one's actions increased and decision-making became easier. Although stress-related reactions did not decrease for

some respondents, the results suggest that police officers are still able to make correct decisions under the influence of stress.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	7
2 TUTKIMUSASETELMA	8
2.1 Aiheen valinta ja rajaaminen	8
2.2 Eettisyys	9
3 TIETOPERUSTAN ESITTELY	10
3.1 Juridinen perusta	11
3.2 Julkinen valta ja toimivalta	12
3.3 Mitä voimankäyttö on?.....	13
3.4 Voimakeinojen käytön liioittelu	14
3.4.1 Hätävarjelu.....	14
3.4.2 Hätävarjelen liioittelu	15
3.5 Poliisin voimankäyttövälineet.....	15
3.6 Stressi.....	17
3.7 Päätöksenteko.....	18
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	19
4.1 Tutkimuksessa käytetty menetelmä	19
4.2 Tutkimuksen aineiston keruu ja kohderyhmät.....	20
4.3 Kyselylomakkeen haasteet ja luotettavuuden arviointi.....	20
5 TUTKIMUS	21
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	31
7 VERTAILU ISOHÄTÄLÄN JA KAAKKURIVAARAN TUTKIMUKSEN TULOKSIIN.....	33
8 POHDINTA	34
8.1 Opinnäytetyön prosessi, onnistumiset sekä haasteet	36
8.2 Jatkotutkimusmahdollisuudet	37
LÄHTEET.....	38
Liite 1. Kyselylomake.....	40
Liite 2. Saatekirje	42
Liite 3. Tietosuojailmoitus	43

1 JOHDANTO

Tutkimuksen tavoitteena on tutkia eri työtehtävissä ja virkavuosissa olevilta poliisimiehiltä, miten he kokevat voimankäyttöpäivien määrän ja työelämälähtöisyyden poliisissa. Osallistujina toimii Lounais-Suomen poliisilaitoksen alueella työskenteleviä poliiseja. Lounais-Suomen poliisilaitoksen alueella toimii isoimpina Turun pääpoliisiasema, Porin poliisiasema sekä Rauman poliisiasema. Alueella toimii myös yleispoliisiasemia (YPA), joiden työnkuvaan kuuluu valvonta- ja hälytystoiminta sekä tutkinta, kun taas isommilla poliisiasemilla nämä työnkuvat ovat eroteltu toisistaan.

Voimankäyttö ja sen asianmukainen hallinta ovat keskeinen osa poliisin päivittäistoimintaa, erityisesti valvonta- ja hälytyssektorilla. Riittävä osaaminen voimankäytössä on myös olennainen tekijä työturvallisuuden kannalta. Tämän vuoksi voimankäyttöön liittyvä koulutus aloitetaan jo poliisiopinnoissa varhaisessa vaiheessa ja taitoja kehitetään systemaattisesti koko koulutuksen ajan.

Aihe on mielestämme tärkeä ja ajankohtainen, sillä maailma muuttuu joka päivä ja siten myös poliisin toimintaympäristö. Voimankäyttökoulutus on Poliisiammattikorkeakoulussa loistavaa, mutta kuinka hyvin sitä ylläpidetään eri työnkuviissa Lounais-Suomen poliisilaitoksen alueella?

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena tutkimuksena. Aineisto kerättiin kyselylomakehaastattelulla, jonka lähetimme Lounais-Suomen poliisilaitoksen alueella työskenteleville poliiseille. Teimme Google Forms -lomakkeen, jonka lähetimme poliisilaitoksen henkilöstölle. Erilaisia työkuvia on useita, jonka vuoksi oli mielenkiintoista nähdä, miten työssä olevat poliisit näkevät voimankäytön taitojen tärkeyden työssään.

Samankaltainen tutkimus on tehty Vaasan poliisilaitoksella työskenteleville poliiseille kvalitatiivisena tutkimuksena (Isohätälä ym. 2022). Tutkimuksessa haastateltiin kolmea eri poliisia Vaasan poliisilaitokselta. Työssämme käytimme määrällistä tutkimusta, jotta saimme isomman vastaajajoukon tutkimukseen kuin Vaasan tutkimuksessa. On myös huomioitava, että tämän kaltaista tutkimusta ei ole tehty Lounais-Suomen alueella.

Kyselylomakkeen avulla haemme vastausta kysymyksiin, mitä henkilöstö on mieltä voimankäyttöpäivistä, niiden ohjelmasta sekä päivien riittävydestä. Onko harjoittelu työelämälähtöistä vai tarvitseeko päivät jotain muutosta.

Tutkimus on julkinen opinnäytetyö. Aineisto kerättiin kyselylomakkeella käyttäen Google Forms -lomaketta. Tutkimuksen suorittamiseksi tutkimuslupa haettiin Turun pääpoliisilaitokselta. Tutkimusluvun asianumero POL-2025-148553.

2 TUTKIMUSASETELMA

Tutkimuksessamme keskitymme siihen, millaiseksi poliisit kokevat oman valmiutensa stressaaviin työtehtäviin, niin voimankäytön, kuin stressinhallinnan kannalta. Lisäksi haluamme selvittää, kuinka usein poliisit harjoittavat voimankäyttöä sekä kuinka tärkeäksi ylipäätään poliisit pitävät voimankäytön osaamista.

Vaikka käsittelemme tutkimuksessamme stressiä, tarkoituksena ei ole käydä erilaisia stressinhallinta keinoja tai koulussa saatavaa PREP-koulutusta läpi. PREP-koulutuksen tarkoituksena on oppia tunnistamaan ja hallitsemaan omia stressireaktioita. Koulutuksessa erilaisten harjoitusten avulla pyritään muun muassa kontrolloimaan omaa syketasoa. Tällä tavoin pystytään paremmin hallitsemaan stressiä ja toimimaan paremmin paineen alla (Turunen ym. 2019, s. 6).

Emme myöskään lähteneet tutkimaan ampuma-aseen käyttöä, sillä kuten PREP-koulutuksesta on myös ampuma-asetta koskevaa kirjallisuutta paljon. Koemme tärkeämmäksi ja ajankohtaisemmaksi tutkia voimankeinojen koulutuspäiviä Lounais-Suomen poliisilaitoksella luomalla kyselylomake alueella työskenteleville poliiseille, miten he kokevat voimankäyttöpäivät ja olisiko niissä jotain parannettavaa.

Tarkempina kysymyksinä mihin haemme työssämme vastausta;

- *Onko voimankäyttöpäivissä kehitettävää henkilöstön mielestä?*
- *Mikä on oma osaaminen stressaavissa voimankäyttötilanteissa ja mitkä asiat edesauttavat näissä tilanteissa?*

2.1 Aiheen valinta ja rajaaminen

Aiheesta on tehty samankaltainen tutkimus aikaisemmin Vaasan poliisilaitoksen piirissä (Isohäätä ym. 2022), jossa haastateltiin kolmea eri poliisia kyseiseltä laitokselta. Vaasan poliisilaitoksen tutkimuksessa selvitettiin, miten Poliisiammattikorkeakoulun koulutus vastaa työelämän tarpeita Vaasan pääpoliisiasemalla työskentelevien konstaapelien mielestä.

Omassa tutkimuksessamme vastaajina toimii myös henkilöitä, jotka eivät ole suorittaneet poliisin AMK-tutkintoa, vaan ovat suorittaneet aiemman poliisin perustutkinnon. Isohäätä ja Kaakkurin työssä keskityttiin paljon koulussa saatuun opetukseen sekä siihen, onko se työelämälähtöistä.

Toisin kuin heidän tutkimuksessaan, keskityimme siihen, miten voimankäyttöpäivät koetaan poliisissa. Onko jotain kehitettävää vai onko koulutus riittävää tuntimäärään nähden. Teimme määrällisen tutkimuksen, jolloin otanta on toivottavasti paljon isompi, kuin kolme henkilöä edellisessä tutkimuksessa. Näin ollen pystyimme analysoimaan tuloksia paremmin ja saimme enemmän lihaa luiden ympärille.

Keräsimme tutkimukseemme vastauksia Lounais-Suomen poliisilaitoksen työntekijöiltä, sillä tätä tietoa ei ole saatavilla julkisista tai muista lähteistä. Tekemällä kyselylomaketutkimuksen henkilöstölle, koimme, että saimme hyvän otannan vastauksiin, joita pystyimme myöhemmin analysoimaan tutkimuksessamme.

Vastaavaa tutkimusta ei ole tehty Lounais-Suomen alueella, jonka takia koimme, että tutkimus tulisi tarpeeseen arvioiden, miten poliisit kokevat voimankäytön opetuksen sekä käytännön tilanteet työssään.

Opinnäytetyön alkuvaiheessa lähdimme pohtimaan aihetta siltä kantilta, mikä meitä kiinnostaisi eniten. Aseen käyttö, edellytykset ja sen käyttäminen työtilanteissa kiinnosti meitä, mutta kuten aikaisemmin kerroimme, aiheesta löytyy niin paljon kirjallisuutta, että halusimme ottaa erilaisen näkökulman tutkimukseemme. Rajasimme aiheen poliisin fyysiseen harjoitteluun, sekä miten jo työelämässä olevat poliisit kokevat taitotasonsa.

2.2 Eettisyys

Tutkimuksessamme noudatimme tieteellisesti hyvää käytäntöä. Tieteellinen tutkimus on eettisesti hyväksyttävää vain, jos tutkimus toteutetaan hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti. Eettinen ajattelu tarkoittaa yksilön valmiutta arvioida toimintaansa ja tekemiään ratkaisuja kulloisesakin tilanteessa sekä henkilökohtaisten että yhteisöllisten arvojen näkökulmasta. Tutkimustyössä tutkija on itse vastuussa tekemistään valinnoista ja niihin liittyvistä eettisistä ratkaisuista. (Kuula 2011, s. 21.) Hyvällä tieteellisellä käytännöllä tarkoitetaan, että tutkijat käyttävät tutkimuksessaan tiedonhankinta- ja tutkimusmenetelmiä, jotka ovat hyväksytyjä tiedeyhteisössä (Vilkkä 2025, s. 72).

Hyvän tieteellisen käytännön periaatteisiin kuuluu rehellisyys, huolellisuus, tarkkuus tutkimuksen kaikissa vaiheissa. Kuten esimerkiksi aineiston hankkimisessa, käsittelyssä, tulosten tallentamisessa, arvioinnissa sekä raportoinnissa. Tutkimuksessa on käytetty tieteellisesti ja eettisesti kestäviä menetelmiä sekä noudatetaan avoimuutta ja vastuullista tiedeviestintää. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2012.)

Tässä opinnäytetyössä on myös huomioitu tietosuojaan liittyvät asiat. Olemme sitoutuneet noudattamaan hyviä käytäntöjä henkilötietojen käsittelyssä allekirjoittamalla tietosuojaselosteen. Kyselyssämme emme keränneet henkilötietoja, mistä voisi yksittäisen vastaajan yksilöidä. Kyselyn saaneille on saatekirjeessä kerrottu, että vastaukset käsitellään luottamuksellisesti sekä kaikki tiedot raportoidaan anonyymisti. Kyselyyn osallistuminen oli vapaaehtoista.

Vastauksia on pidetty opinnäytettä tekevien K-asemallamme salasanoin suojattuna turvaverkossa, ja tietoja on lähetetty toisillemme vain virkasähköpostilla. Näin pystyimme varmistamaan, että vastaukset eivät pääse vääriin käsiin. Vastaukset poistettiin asianmukaisesti turvaverkossa olleilta koneilta ja sähköposteista, kun vastaukset oli työssämme analysoitu.

Tieteellisen toiminnan laatu ja läpinäkyvyys varmistetaan luotettavuudella ja rehellisyydellä koko tutkimuksen ajan, suunnittelusta julkaisemiseen. Rehellisyys tarkoittaa, että tutkimuksessa tulokset julkaistaan niin, kuin siihen on vastattu, salailematta mitään. Arvostus tutkimuksessa perustuu siihen, että viitataan alkuperäisiin tekijöihin ja teksteihin, eikä pidetä näitä ominaan. (Vilkkä 2025, s. 73.)

Kyselyssä alustanamme toimi Google Forms –lomake. Google Formsin avulla pystyimme varmistamaan vastaajien anonyymiuden. Tutkimuksessa vastauksia on käsitelty vain työkoneilla, salasanoin ja virkamerkein suojatussa turvaverkossa. Kyselylomake lähetettiin sähköpostitse 800 henkilölle, jotka työskentelevät Lounais-Suomen alueella poliisin tehtävissä. Kyselylomakkeessa ei kysytty kysymyksiä, mistä voisi yksilöidä vastaajia.

3 TIETOPERUSTAN ESITTELY

Poliisin työssä erityisesti valvonta- ja hälytystehtävissä korostuu voimankäytön hallinta. Työssämme tarkastelemme myös asiaa rikostutkijan näkökulmasta sekä mihin voimankäytön koulutuspäivillä tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Voimankäytön osaaminen liittyy suuresti myös poliisin omaan työturvallisuuteen. Voimankäyttöä aletaan harjoitella jo poliisiopintojen alkuvaiheessa ja taitoja kehitetään koko koulutuksen ajan. Tässä työssä tarkastellaan sitä, miten näitä taitoja pidetään yllä sekä miten niitä hyödynnetään käytännön työssä.

Maailma ja siten myös poliisin työ muuttuu koko ajan. Koemme, että aihe on ajankohtainen, sillä sosiaalisen median aikakautena poliisin voimankäyttötilanteet voivat joutua iltapäivälehtiin hyvin myyvillä otsikoilla. Poliisin tulee tuntea lainsäädäntö sekä osata toimia lain puitteissa, kenenkään turvallisuutta vaarantamatta. Isohätälän ja Kaakkurivaaran opinnäytetyössä keskitytään enemmän vasta valmistuneihin poliiseihin, kun taas meidän opinnäytetyössämme keskiössä on kaikki poliisit eri virkavuosilta.

3.1 Juridinen perusta

Poliisin tehtävät määritellään poliisilain (872/2011) 1:1 §. Poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, kansallisen turvallisuuden suojaaminen, yleiseen järjestykseen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.

Poliisin työssä voimankäyttö on yksi poliisin työkalu hoitaa työtehtävänsä, mikäli poliisi kohtaa työssään vastarintaa. Poliisin oikeus voimakeinojen käyttöön tulee poliisilaista. Poliisilain 2:17 § määrittelee, että poliisimiehellä on virkatehtävää suorittaessaan oikeus vastarinnan murta-miseksi, henkilön paikalta poistamiseksi, kiinniottamisen toimittamiseksi, vapautensa menettä-neen pakenemisen estämiseksi, esteen poistamiseksi, miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttumiseksi taikka välittömästi uhkaavan rikoksen tai muun vaarallisen teon tai tapahtuman estämiseksi käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina.

Jokaisella poliisitehtävällä yksittäinen poliisimies toimii virkavastuulla ja on vastuussa tekemis-tään päätöksistä. Isoimmissa tilanneorganisaatioissa päätökset tulevat ylemmiltä virkamiehiltä, esimerkiksi kenttäjohtajalta tai yleisjohtajalta. Kuitenkin vastuu voimankäytöstä ja sen seurauk-sena syntyneistä vahingoista ovat viime kädessä yksittäisellä poliisimiehellä.

Vastarinta voi olla ihmisen aktiivista tai passiivista tapaa pyrkiä estämään poliisin laillisia virka-tehtävien suorittamista. Aktiivinen vastarinta on nimensä mukaisesti aktiivista ja siinä henkilö yrittää aktiivisesti repimällä, potkimalla tai lyömällä yrittää estää esimerkiksi poliisin kiinniottoa. Passiivinen vastarinta on esimerkiksi sitä, että henkilö ei aktiivisesti tee mitään, mutta hänen si-jaintinsa estää poliisitehtävän suorittamista, eikä hän suostu käskyistä huolimatta siirtymään. (Boucht 2020, 47–48.)

Paikalta poistaminen tai kiinniottaminen tulee kyseeseen tilanteessa, jossa on syytä olettaa hen-kilön uhkausten tai muun käyttäytymisen perusteella tai hänen aikaisemman käyttäytymisensä perusteella on todennäköistä, että hän syyllistyisi henkeen, terveyteen, vapauteen, kotirauhaan tai omaisuuteen kohdistuvaan rikokseen taikka aiheuttaisi huomattavaa häiriötä tai välitöntä vaa-raa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. (PoIL 2:10§.)

Esteen poistamisella tarkoitetaan estettä, joka estää poliisia suorittamasta virkatehtävänsä. Tällainen tilanne voisi olla esimerkiksi lukittu ovi tai tiellä oleva muu esine. (Boucht 2020, 50.)

Poliisin voimankäytössä puututaan ihmisten keskeisiin perusoikeuksiin, kuten vapauteen ja kos-kemattomuuteen. Tämän vuoksi voimankäyttötilanteissa, kuten kaikessa poliisin työssä, on

poliisin otettava huomioon poliisin työtä poliisilain 1 luvussa säätelevät yleiset periaatteet, kuten suhteellisuusperiaate ja vähimmän haitan periaate.

Suhteellisuusperiaate tarkoittaa, että poliisin toimenpiteiden on oltava puolustettavia suhteessa tehtävän tärkeyteen, vaarallisuuteen ja kiireellisuuteen, tavoiteltavaan päämäärään, toimenpiteen kohteena olevan henkilön käyttäytymiseen, ikään, terveyteen ja muihin vastaaviin häneen liittyviin seikkoihin sekä muihin tilanteen kokonaisarviointiin vaikuttaviin seikkoihin. (PoL 1:3§.)

Vähimmän haitan periaate tarkoittaa, että poliisin toimenpiteillä ei kenenkään oikeuksiin saa puuttua enempää eikä kenellekään saa aiheuttaa suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä tehtävän suorittamiseksi. (PoL 1:4§.)

Poliisin toimenpiteiden tulee kestää jälkikäteinen tarkastelu. Toimenpiteistä tavan kansalainen voi kannella oikeusasiamiehelle. Kantelu on laillisuusvalvontakeino, jolla tutkitaan, onko viranomaisen toiminut lainmukaisesti, perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti (Eduskunnan Oikeusasiamies). Oikeusasiamies ei muuta päätöksiä eikä määrää rangaistuksia, vaan arvioi menettelyn lainmukaisuuden ja voi antaa huomautuksen tai moitteen.

Poliisin voimankäyttö on siis tarkoin määritelty ja se ei ole koskaan ensisijainen toimintatapa. Poliisin tulee ensisijaisesti neuvoin, kehotuksin ja käskyin pyrkiä ylläpitämään yleistä järjestystä ja turvallisuutta. (PoL 1:6§.)

3.2 Julkinen valta ja toimivalta

Julkisen vallan käytöllä viitataan tilanteisiin, joissa yksityisen henkilön etuja, oikeuksia tai velvollisuuksia koskevista asioista päätetään viranomaisen toimesta ilman sopimus pohjaa ja usein yksipuolisesti. Se on yksi yhteiskunnassa ilmenevistä vallankäytön muodoista ja samalla hyvin keskeinen, sillä siihen voi sisältyä pakon tai voimakeinojen käyttö. Käytännön esimerkki julkisen vallan käytöstä on poliisin toiminta, kun se puuttuu häiriötilanteeseen. (Punkari 2009, s. 41.)

Toimivallalla tarkoitetaan hallintoelimen tai virkamiehen oikeutta käyttää julkista valtaa. Se määrittelee sen, millä tavoin viranomaisen voi hallintopäätöksillä vaikuttaa yksityisen henkilön oikeudelliseen asemaan. Tekemällä esimerkiksi ratkaisuja tämän eduista tai oikeuksista taikka asettamalla velvollisuuksia tai rajoituksia. Poliisitoiminnan näkökulmasta toimivalta merkitsee käytännössä sitä, että henkilön oikeusasemaa voidaan muuttaa eri tavoin, kuten vaikkapa poistamalla häneltä vapaus. (Terenius 2013, s. 174.)

Lain esitöissä tehdään ero poliisin toimivallan ja toimivaltuuksien välillä. Toimivallalla tarkoitetaan alueellisesti, asiallisesti tai hierarkkisesti rajattua oikeutta ryhtyä yksityistä henkilöä koskeviin toimenpiteisiin tai tehdä tälle oikeudellisesti sitovia ratkaisuja. Toimivaltuudet puolestaan viittaavat niihin oikeusjärjestyksen sallimiin keinoihin, joiden avulla poliisimies voi toteuttaa hänelle kuuluvia tehtäviä. Ne voidaan luokitella esimerkiksi sen perusteella, mihin perusoikeuteen tai perusoikeuksiin puuttuminen liittyy. (Terenius 2013, s. 174.)

Laillisuusperiaatteen keskeinen sisältö on vaatimus siitä, että vallankäytön tulee perustua kirjoitettuun lakiin, mikä ilmenee perustuslain 2 luvun 3 §:stä. Tämä tarkoittaa, että viranomaisen toimivallasta on oltava sääntely laissa, jotta sitä voidaan käyttää. Sama ajatus on tuotu esiin myös perustusvaliokunnan mietinnöissä perusoikeuksien rajoittamisesta: rajoitusten on aina nojattava eduskunnan säätämään lakiin. Ilman tällaista oikeudellista perustaa tiettyyn viranomaistoimenpiteeseen ei voida ryhtyä lainkaan. (Boucht 2020, s. 24.)

Poliisin toimivaltasäännösten on oltava selkeitä, tarkkarajaisia ja käytännön tarpeisiin suhteutettuja. Niiden taustalla tulee lisäksi olla riittävän vahva yhteiskunnallinen peruste, joka useimmiten liittyy muiden ihmisten perusoikeuksien turvaamiseen. (Terenius 2013, s. 176.)

3.3 Mitä voimankäyttö on?

Poliisin voimankäyttö on fyysisen voiman tai voimankäyttövälineen käyttämistä siten, että sillä saadaan murrettua vastarinta ja poliisi pystyy saattamaan virkatehtävänsä loppuun. Jokainen Poliisiammattikorkeakoulun käynyt poliisi on saanut voimankäytön opetusta koulutuksen aikana. Tämä sisältää niin fyysisen voimankäytön opettelua kuin voimankäyttövälineiden opetusta.

Voimankäyttötilanteet pyritään aina pitämään sellaisena, että poliisilla on tilannekontrolli. Tämä tarkoittaa yleisesti, että poliisilla on tilanteessa aloite. Mikäli poliisi on menettämässä tilanteessa kontrollin, on tärkeää, että poliisi ryhtyy heti toimenpiteisiin, joilla saadaan tilanne takaisin poliisin kontrolliin. Jos poliisi menettää tilanteessa kontrollin, on mahdollista, että tilanne siirtyy poliisin osalta hätävarjeluksi, ja tällaisissa tilanteissa vakavampien vahinkojen riski kasvaa kaikkien osapuolten osalta. (Boucht 2020, 35.)

Tilannetietoisuus on olennainen lähtökohta turvalliselle ja ammattimaiselle toiminnalle voimankäyttötilanteissa, sillä sen pohjalta syntyvät päätökset ja toimet. Tilannetietoinen poliisi ymmärtää ja hahmottaa, mitä hänen ympäristössään tapahtuu juuri sillä hetkellä. (Kaunisto ym. 2021 s. 187.)

Fyysisellä voimankäytöllä tarkoitetaan muuta kuin voimankäyttövälineiden käyttöä. Fyysinen voimankäyttö voi lievimmillään tarkoittaa esimerkiksi henkilön kädestä kiinni ottamista ja ohjaamista

pois paikalta ilman merkittävää voiman käyttöä. Voimakkaimmillaan fyysinen voimankäyttö tarkoittaa henkilön aktiivisen fyysisen vastustamisen murtamista. (Boucht 2020, 36.)

3.4 Voimakeinojen käytön liioittelu

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa. Jos voimakeinojen käytössä on ylitetty 2 momentissa säädettyt rajat, tekijä on kuitenkin rangaistusvastuusta vapaa, jos on erittäin painavia perusteita katsoa, ettei tekijältä kohtuudella olisi voinut vaatia muunlaista suhtautumista, kun otetaan huomioon hänen asemansa ja koulutuksensa sekä tehtävän tärkeys ja tilanteen yllätyksellisyys.

Voimakeinojen liiallinen käyttö voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, kun tilanteessa on sovellettu enemmän voimaa kuin olisi ollut tarpeen. Tällainen liioittelu voidaan kuitenkin katsoa ymmärrettäväksi ja anteeksiannettavaksi, mikäli teolle löytyy erittäin painavat perusteet. Arvioinnissa huomioidaan muun muassa henkilön asema, koulutustausta, tehtävän merkitys sekä tilanteen yllättävyys. Viranomaisille voidaan perustellusti asettaa korkeammat vaatimukset kuin tavallisille kansalaisille arvioitaessa esimerkiksi mielenmaltin menetyksen ymmärrettävyyttä. (Lahinen 2011, 37.)

3.4.1 Hätävarjelu

Hätävarjelulla tarkoitetaan puolustustekoa, joka on tarpeen oikeudettoman, jo alkaneen tai välittömästi uhkaavan hyökkäyksen torjumiseksi. Rikoslain 4 luvun 4 §:ssä säädetään hätävarjelusta. Kokonaisuutena arvioiden hätävarjelun tulee olla puolustettavaa. Arvioinnissa otetaan huomioon muun muassa hyökkäyksen luonne ja voimakkuus, osapuolten henkilökohtaiset ominaisuudet sekä muut tilanteeseen liittyvät olosuhteet. (Rikander 2019, 52.)

Oikeudeton hyökkäys voi ilmetä sekä aktiivisena toimintana että passiivisena laiminlyöntinä. Usein oikeudeton hyökkäys yhdistetään esimerkiksi lyömiseen tai potkimiseen. Kun tällainen hyökkäys päättyy, myös hätävarjelun oikeutus lakkaa. Oikeuskirjallisuudessa poliisin hätävarjelu on tarkasteltu erityisen kriittisesti. Poliisin voimankäytön ja hätävarjelun keskeinen ero on siinä, että voimankäyttö on luonteeltaan hyökkäävää, kun taas hätävarjelu on puolustavaa. (Rikander 2019, 53–54.)

Oikeudettoman hyökkäyksen määritelmänä on, että sen tulee täyttää rikoksen tunnusmerkistöt, vaikka tekoa ei välttämättä tarvitse pitää rangaistavana. Hyökkäykseltä edellytetään tiettyä vakavuutta ja intensiteettiä, jotta se voidaan katsoa uhkaavan lain suojaamia oikeushyviä, kuten henkilökohtaista koskemattomuutta tai omaisuutta. Tämä tarkoittaa, että pelkkä vähäinen tai merkityksetön teko ei yleensä täytä oikeudettoman hyökkäyksen kriteerejä, vaan hyökkäyksen on oltava sellainen, että se aiheuttaa todellisen vaaran suojattaville oikeushyville. Näin ollen

arvioinnissa kiinnitetään huomiota sekä teon laatuun että sen aiheuttamaan uhkaan. (Terenius 2013, 560.)

Hätävarjelun hyväksyttävyyttä arvioitaessa on tärkeää ottaa huomioon, olisiko tilanteesta ollut mahdollista poistua tai väistää hyökkäys. Erityisesti pakenemisvelvollisuus korostuu tilanteissa, joissa hyökkääjä on esimerkiksi selvästi alaikäinen, mielenterveysongelmista kärsivä tai päihtynyt. Yleisenä lähtökohtana pidetään, että väistäminen on ensisijainen vaihtoehto, eikä hätävarjeluun saa turvautua, jos tilanteesta olisi voinut poistua ilman vaaraa. (Lahtinen 2011, 35.)

3.4.2 Hätävarjelun liioittelu

Rikoslain 4 luvun 4§:n 2 momentissa säädetään hätävarjelun liioittelusta. Jos puolustuksessa on ylitetty hätävarjelun rajat, tekijä on kuitenkin rangaistusvastuusta vapaa, jos olosuhteet olivat sellaiset, ettei tekijältä kohtuudella olisi voinut vaatia muunlaista suhtautumista, kun otetaan huomioon hyökkäyksen vaarallisuus ja yllätyksellisyys sekä tilanne muutenkin.

Hätävarjelun liioittelusta on kyse silloin, kun puolustautuja ylittää sallitun itsepuolustuksen rajat ja käyttää enemmän voimaa kuin tilanne edellyttäisi. Tällainen liioittelu voidaan kuitenkin katsoa anteeksiannettavaksi, jos puolustautujalta ei olosuhteet huomioon ottaen olisi voitu kohtuudella odottaa toisenlaista toimintaa.

Arvioinnissa tarkastellaan tilannetta puolustautujan näkökulmasta, ja kokonaisarviointiin vaikuttavat myös puolustautujan kokemat tunteet, kuten jännitys, pelko ja kauhu. Näin ollen hätävarjelun liioittelun hyväksyttävyyttä arvioitaessa otetaan huomioon sekä objektiiviset olosuhteet että puolustautujan subjektiiviset kokemukset tilanteessa. (Lahtinen 2011, 36.)

3.5 Poliisin voimankäyttövälineet

Poliisin voimankäyttövälineet määritellään valtioneuvoston asetuksessa poliisista (1080/2013). Asetuksen 10 §:ssä kerrotaan, että poliisin voimankäyttövälineitä ovat henkilökohtaisena virka-aseena käytettävä pistooli tai revolveri, poliisitoimintaa tukevat tukiaseet, kaasut ja muut ominaisuuksiltaan ja asianmukaisesti käytettyinä vaikutuksiltaan ampuma-asetta lievemmit voimankäyttövälineet.

Ampuma-asetta lievempiä voimankäyttövälineitä on pamppu, OC- sumutin, kyynelkaasu, etälamautin, käsiraudat sekä koira (Boucht 2020, 36).

Käsiraudat ovat tavallinen ja suhteellisen vaaraton voimankäyttöväline. Erilaisina kahleina voidaan käyttää joko teräksisiä käsirautoja, mutta myös muovisia tai teippisiteitä. Käsirautojen

käytöstä ("sitominen") säännellään nykyisin erityisesti PoL 2:20:ssä. Käsiraudat ovat tehokkaita esimerkiksi, kun pakotetaan väkivaltaista mellakkaa tai estettäessä karkaamista. (Boucht 2020, 37.)

Pamppua on kaksi lajia eli ns. teleskooppipamppu, jota poliisimiehet kantavat säännönmukaisesti virassa, tai vinyylipamppu ("pitkäpamppu"). Teleskooppi pamppu on noin 15 cm pitkä yhteen puristetussa muodossa, valmistettu metallista ja koottu ns. teleskooppitekniikalla. Se koostuu kolmesta upotetusta segmentistä, jotka laajenevat, kun pampulla lyödään voimakas isku. Suomen poliisin käyttämällä pampulla on myös vankka pyöreä metallipää. Pampun vähäisen koon vuoksi sitä on yksinkertaista kantaa välinevyössä. (Boucht 2020, 37.)

OC-sumutin on nestemäisessä muodossa oleva kemiallinen aine, joka ponne kaasun voimasta suihkutetaan ulospäin keskitetyn suihkun tai kartionmuotoisen sumun muodossa tarkoituksena ärsyttää silmiä ja tilapäisesti sokaista suihkun alaiseksi joutunut. OC-sumutin luo tulehduksellisen vaikutuksen silmiin kyynelvirtoineen, kipuineen ja tilapäisine sokeutumisineen, jolla on näin ollen toimenpiteen kohteeksi joutuneeseen tietty toimintakyvyttömäksi tekevä vaikutus. (Boucht 2020, 37.)

Etälamautin on tehokas voimankäyttöväline, jota Suomen poliisi on käyttänyt vuodesta 2004. Ase ampuu kaksi elektrodia, jotka välittävät korkeajännitteistä mutta matalavirtaista sähköä, aiheuttaen tilapäisen lihasten lamaantumisen ja voimakasta kipua. Tämä tekee laitteesta tehokkaan pysäyttämistävälineen ja mahdollisen vaihtoehdon ampuma-aseelle. Toimintaetäisyys on kuitenkin rajallinen, noin 5–7 metriä. Etälamautinta voidaan käyttää myös lähikontaktissa ns. stun-tilassa, jolloin kipu syntyy suoraan aseella kosketettaessa. (Boucht 2020, 38.)

Poliisikoiria on käytetty poliisitoiminnassa aina itsenäisen Suomen syntymästä saakka. Poliisikoiria käytetään moniin eri tarkoituksiin, muun muassa jälki- ja pelastuskoirina, huumausaine- tai räjähdekoirina ja partiokoirina. Voimankäyttövälineenä koiraa käytetään lähinnä partiokoirana. Koira on tehokas voimankäyttöväline ja sitä voidaan käyttää vastarinnan murtamiseen mm. silloin, kun kohdehenkilö on aseistettu mutta myös kiinnioton avustamisessa. (Boucht 2020, 39.)

Ampuma-aseet esiintyvät sekä henkilökohtaisina virka-aseina, eli lippaalla varustettuina pistoolina ja revolvereina (vaikka viimeksi mainitut ovat nykyisin harvinaisia ja vähitellen poistumasta käytöstä), ja tukiasaina, joilla on virka-asetta vastaava kaliiperi. Lisäksi on erityisaseita, jotka tukevat poliisitoimintaa, kuten haulikot, konepistoolit (joilla on vastaava kaliiperi kuin virka-aseella), kiväärit tai muut ampuma-aseet, kuten ampuma-aseet, jotka on tarkoitettu levittämään kaasua. (Boucht 2020, 39.)

3.6 Stressi

Poliisityöhön liittyy väistämättä paljon stressitekijöitä, ja erityisen kuormittavia ovat tilanteet, joissa joudutaan turvautumaan voimakeinoin. Voimankäytön psykologiaa tarkasteltaessa stressi ja sen vaikutukset muodostavatkin keskeisen huomioon otettavan osa-alueen. (Kaunisto ym. 2021 s. 193.) Vuorotyö ja epäsäännölliset työajat kuormittavat ihmisiä ja aiheuttavat stressiä. Tyypillisiä stressioireita ovat hermostuneisuus, ärtyneisyys ja jännittyneisyys (Härmä ym. 2017 s. 22). Poliisin työssä korostuu työntekijän omat stressinhallintakeinot. Työkaverien sekä esihenkilöiden tuki ja oman henkisen hyvinvoinnin huomioinen ovat isossa osassa työhyvinvointia.

Poliisityössä kohdataan jatkuvasti haastavia ja kriittisiä tilanteita, mikä voi johtaa stressin kasautumiseen eli kumulatiiviseen stressiin. Tällainen stressi syntyy, kun kuormitustekijät ovat jatkuvia, toistuvia tai jäävät purkamatta. Sen taustalla voi olla joko yksittäinen, äkillinen tapahtuma tai pidempään jatkuva matalamman tason kuormitus, kuten työn arkeen liittyvä psykososiaalinen paine. (Rantaeskola ym. 2015 s. 168–170.) Stressi ei ole itsessään kielteinen ilmiö, sillä kohtuullisena se voi parantaa toimintakykyä esimerkiksi oppimisen, muistamisen ja tarkkaavaisuuden osalta. Liiallinen stressi sen sijaan kääntyy haitalliseksi ja alkaa heikentää suoriutumista. (Kaunisto ym. 2021 s. 195.)

Vaativia ja riskialttiita työtilanteita voidaan jäsentää kolmen vaiheen kautta: valmistautuminen ja ennakointi, itse työsuoritus sekä jälkitoimet. Useimmat hallinnan vaikeudet liittyvät siihen, että tilanteet tulevat yllätyksellisesti. Mikäli työntekijä olettaa asiakkaan toimivan aina normien tai ennako-odotusten mukaisesti, pienetkin poikkeamat voivat tuntua haastavilta ja vaikeasti hallittavilta. Jos taas asiakas on jo entuudestaan tiedossa vaikeaksi, kohtaamiseen voidaan valmistautua monin tavoin, esimerkiksi järjestämällä etukäteen mahdollisimman turvallinen työympäristö ja kohtaamistilanne. (Rantaeskola ym. 2015 s. 51.)

Voimankäyttöä sisältävillä tehtävillä poliisin stressitaso on tyypillisesti korkealla jo ennen varsinaista kohtaamista: saataessa tehtävä, ollessa matkalla kohteeseen sekä saavuttaessa paikalle (Kaunisto ym. 2021 s. 194). Poliisit kokevat työssään erilaisia havaintoväärityksiä, etenkin vaativissa voimankäyttötilanteissa. Havaintoväärityksellä on yksinkertaisuudessaan ilmiö, jossa tehdyt havainnot eivät vastaa todellisia tapahtumia. (Hancock ym. 2005 s. 194.)

Vireystila vaikuttaa merkittävästi ihmisen kykyyn vastaanottaa, käsitellä ja hyödyntää tietoa. Kun väsymys lisääntyy, henkinen suorituskyky alkaa vaihdella, hetkelliset parannukset voivat vuorotella heikentyneen suoriutumisen kanssa. Yöaikaan työskentely heikentää vireyttä ja kognitiivisia toimintoja, erityisesti toiminnanohjaukseen liittyviä kykyjä, verrattuna päiväsaikaan tehtävään työhön. Vaikutukset eivät rajoitu pelkästään yövuoroon, vaan heikentynyt suoriutuminen voi

jatkua myös seuraavana päivänä. Tutkimustulokset osoittavat, että yötyötä tekevät enemmän virheitä työssään kuin päivätyöntekijät. Työtapaturmien riski kasvaa erityisesti silloin, kun työvuoro ylittää 12 tunnin pituuden. (Härmä ym. 2019.)

On tärkeää, että vuorotyöntekijä yrittää nukkua niin paljon kuin mahdollista. Erityisesti yövuorojen välissä, niiden jälkeen ja ennen aikaisia aamuvuoroja kaikki keinot unen määrän lisäämiseksi ovat tarpeen. (Härmä ym. 2017 s. 8.)

Poliisin työssä vaarallisia puolia ei voida kokonaan poistaa, joten haastavista asiakastilanteista ja mahdollisista kriittisistä tilanteista selviämiseen ja työyhteisön tukeen tulee panostaa. (Ranta-
eskola ym. 2015 s. 180.) Osallistamalla oman työnsä ja työkäytäntöjen kehittämiseen luot työturvallisempaa tulevaisuutta. Tuloksellisempia selviytymiskeinoja ovat sellaiset, joiden avulla pyritään ongelman ratkaisuun ja stressiä aiheuttavan tilanteen muuttamiseen. (Härmä ym. 2017 s. 23.)

3.7 Päätöksenteko

Poliisi joutuu tekemään jokaisessa työvuorossa erilaisia ja usein haastaviakin päätöksiä. Voimankäyttötilanteissa päätöksenteko korostuu. Päätöksiä joudutaan usein tekemään muun muassa vajailla tiedoilla sekä kovan stressin alaisena. (Kaunisto 2021, s. 217.)

Päätöksenteko voimankäyttötilanteissa on yhteydessä tilannetajuun. Tilannetajun merkitys paineenalaisissa tilanteissa on merkittävässä roolissa tehtävän onnistumisen kannalta. (Gustafsborg 2019, s. 61.)

Päätöksenteko poliisin voimankäyttötilanteissa valvonta- ja hälytysesektorilla eroaa merkittävästi esimerkiksi rikostutkijan toimistuhuoneessa tehtäviin päätöksiin. Voimankäyttötilanteissa poliisi joutuu usein tekemään päätöksiä intuitiivisesti. (Kaunisto 2021, s. 218.)

Intuitiiviseen päätöksentekoon vaikuttaa poliisin aikaisemmat kokemukset ja harjoittelun määrä. Mitä enemmän poliisi on kohdannut tai harjoitellut vastaavia tilanteita, sitä paremmin hän pystyy tekemään nopeita päätöksiä myös paineen alla. Lisäksi tapahtumahetken vireystila sekä tunne-tila vaikuttaa intuitiiviseen päätöksentekoon. (Kaunisto 2021, s. 218–219.)

Päätöksentekoa pystyy onneksi vaikuttamaan monella tavalla. Esimerkiksi vaikuttamalla mielen kuormaan, maksimoimalla energiatason, ohittamalla havaintoharhat, suuntaamalla huomio, säättämällä tunteita, selkeyttämällä ajattelua, herkistämällä intuitiota sekä jalostamalla tapoja. Maksimoimalla energiatasot sekä suuntaamalla huomiota tarkoituksenmukaisesti asioihin ja välttämällä havaintoharhoja pystyy vaikuttamaan siihen, että stressitilanteessa aivot pystyvät työskentelemään parhaalla mahdollisella tavalla tehtävän suorittamiseksi. Myös tunteiden säätäminen ja

ajatusten selkeyttäminen auttavat näkemään monipuolisemmin vaihtoehtoja sekä välttämään tilanteen vääristymisen, ettei tule tehtyä vääriä päätöksiä vääristyneellä tilannekuvalla. (Gustafberg 2019, s. 62–63.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Tutkimuksessa käytetty menetelmä

Tutkimuksessa käytettävä menetelmä on kvantitatiivinen tutkimus, jossa käytämme Google Forms –lomaketta tiedonkeruuseen. Kvantitatiivinen tutkimus on numeerisiin tietoihin ja tilastollisiin menetelmiin perustuva tutkimustapa.

Syy miksi käytimme tutkimuksessamme kvantitatiivista tutkimusta on että Isohätälän ja Kaakkuri-vaaran samankaltaisessa tutkimuksessa on käytetty kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Edellä mainitussa tutkimuksessa on haastateltu kolmea poliisissa työskentelevää konstaapelia. Otanta edellä mainitussa työssä aiheen kysymykseen on pieni, joten halusimme enemmän otantaa kysymyksiimme.

Tilastollisessa tutkimuksessa aineisto kerätään usein kyselylomakkeen avulla. Kysymysten laadintaan on kiinnitettävä erityistä huomiota, sillä niiden laatu vaikuttaa ratkaisevasti tutkimuksen onnistumiseen. Virheiden synty tutkimustuloksissa johtuu useimmiten juuri kysymysten muotoilusta. Mikäli vastaaja tulkitsee kysymyksen eri tavalla, kuin tutkija on sen tarkoittanut, tulokset voivat vääristyä. Tämän vuoksi kysymysten tulee olla selkeitä, täsmällisiä ja sellaisia, että väärinkäsitysten mahdollisuus on minimoitu. (Valli 2015, s. 53.)

Kvantitatiivisen tutkimuksen hyviä puolia on, että jokainen kysymys esitetään vastaajalle täysin samassa muodossa, täysin samoin vastaus vaihtoehdoilla. Näin tutkija ei pysty vaikuttamaan vastauksiin, toisin kuin haastattelututkimuksissa, missä pystytään äänelle ja eleillä vaikuttamaan vastaajaan. (Valli 2015, s. 56–57.)

Laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää, että henkilöiltä, joilta tietoa tutkimukseen kerätään tietävät asiasta tai heillä on kokemusta tutkittavasta asiasta. Tutkimukseen osallistuvien henkilöiden ei tule olla satunnaisia, vaan tarkoin harkittuja sekä tarkoitukseen soveltuvia. (Tuomi ym. 2017, s. 42.)

Tutkimusmenetelmällä on tärkeä löytää ihmisen kokemus asiasta, eikä löytää totuutta tutkittavasta asiasta. Tutkimuksen kysymyksillä haetaan havaintoja vastaajilta ja heidän vastauksillansa yritämme löytää ratkaisuja. (Vilkkä 2025, s. 132–133.)

4.2 Tutkimuksen aineiston keruu ja kohderyhmät

Poliisin voimankäytöstä ja niihin liittyvistä stressitekijöistä on kirjoitettu useita erilaisia teoksia kirjoista opinnäytetöihin. Lähteitä etsiessämme pyrimme löytämään luotettavia ja näin ollen päivänvaloa kestäviä teoksia. Täten pystymme varmistamaan työn laadukkuuden tältä osin.

Aseen käsittely, voimankeinot ja poliisin työssä kohtaamat stressaavat tilanteet ovat aiheena suuria. Miettiessämme opinnäytetyömme aiheita, halusimme saada poliisien näkemyksen heidän omiin näkemyksiinsä voimankäyttötilanteissa.

Aineiston keruu toteutettiin käyttämällä Google Forms –lomaketta. Lomakkeen avulla vastauksia saatiin kerättyä suoraan tutkittavalta kohderyhmältä. Tutkimuksessa hyväksyimme kaikki vastaukset, jotka työskentelivät Lounais-Suomen poliisilaitoksen alueella poliisin tehtävissä. Näin ollen tutkimukseemme oli mahdollista vastata kahdeltatoista eri poliisilaitokselta.

4.3 Kyselylomakkeen haasteet ja luotettavuuden arviointi

Lomake lähetettiin sähköpostitse kaikille Lounais-Suomen poliisilaitoksen alueen poliiseille, eli yhteensä noin 800 eri henkilölle. Kyselylomakkeen mukana lähetimme saatekirjeen, jossa selvensimme vastaajille tutkimuksen tarkoitusta sekä tutkimusaineiston tietojen käsittelyyn liittyviä seikkoja.

Lähetämällä sähköpostitse kyselyn, pystyimme varmistamaan mahdollisimman suuren vastaajamäärän. Kyselyymme tuli vastauksia 130. Vastausprosentiksi näin ollen muodostui 16,25 %. Tutkimus toteutettiin marraskuussa 2025. Sähköpostin saaneilla oli 2,5 viikkoa aikaa vastata kyselyyn.

Tutkimuksen haittapuolia on, ettemme pysty varmistamaan, kuka todellisuudessa on vastannut kysymyksiin emmekä voi olla varmoja, onko vastaaja vastannut väärin tai huolimattomasti. Lisäksi, jos kysymyksistä heräisi kysymyksiä tai kysymyksissä olisi väärinymmärtämisen mahdollisuus, vastaaja ei saa näihin selvennyksiä. Tämän seurauksena vastauksissa voi olla virheellisiä vastauksia. (Valli 2015, s. 58.)

Google Forms –lomakkeen käyttö tutkimuksen aineistonkeruussa tarjosi etuja, jotka tekivät siitä soveltuvan tälle tutkimukselle. Lomake on esimerkiksi helppo lähettää vastaajille ja siihen voi vastata milloin ja missä tahansa, kunhan vastaajalla on työlaite mukana. Tämä muun muassa vähentää tutkimuksen aikarajoitteita ja parantaa vastausprosenttia. Lisäksi etuina oli myös valmiiksi lasketut vastausten määrät sekä vastausprosentit, jotka helpottivat meidän työtämme analysoidessamme tuloksia.

Vastaukset annetaan anonyymisti, mikä voi lisätä heidän halukkuuttaan osallistua tutkimukseen ja vastata rehellisesti. Erityisesti meidän tutkimuksessamme, missä kysytään omasta osaamisestaan ja taitotasostaan erilaisia kysymyksiä.

Vaikka Google Forms –lomakkeen käyttö tarjoaa useita etuja, siihen liittyy myös haasteita, jotka vaikuttavat tutkimusaineiston laatuun, vastausprosenttiin ja näin ollen luotettavuuteen.

Lomakkeen täyttö on nopeaa ja vaivatonta, mutta vastaajien sitoutuminen ja motivointi voi olla haasteellista. Kun kysely on toteutettu verkossa, vastaajat eivät aina ole yhtä motivoituneita osallistumaan mitä esimerkiksi henkilökohtaisissa haastatteluissa.

Kyselytutkimuksen onnistumista arvioitaessa vastausprosentilla on keskeinen merkitys. Palautusmäärään vaikuttavat useat tekijät, kuten kohdejoukon ominaisuudet, tutkimuksen aihepiiri, lomakkeen laajuus sekä esitettyjen kysymysten lukumäärä. Tuloksia analysoitaessa on lisäksi tärkeää tarkastella vastaamatta jättäneiden osuutta, keitä he ovat ja muodostavatko he jonkin ryhmän. Tämä auttaa arvioimaan aineiston luotettavuutta ja mahdollisia vinoumia tutkimustuloksissa. (Valli 2015, s. 58.)

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan parantaa eri tavoin. Tutkijan julkinen ja yksityiskohtainen raportointi tutkimuksen eri vaiheista lisää tutkimuksen luotettavuutta. Myös tutkijakollegan arviointi prosessista lisää luotettavuutta tutkimuksen arvioinnissa. (Tuomi ym. 2017, s. 309.)

Laajalle vastaajajoukolle lähetetty sähköposti voi tuottaa tutkimuksissa luotettavuuden arvioinnissa ongelmia. Vaikka vastausprosentti työssämme oli reilu 16 prosenttia, koemme, että 130 vastausta on riittävä määrä saadaksemme hyvän otannan kysymyksiin.

5 TUTKIMUS

Saimme kyselylomakkeelle yhteensä 130 vastausta, joka oli mielestämme odotettua parempi. Vastauksista saimme paljon erilaisia näkemyksiä poliisien kokemuksista voimankäyttöä ja sen koulutusta kohtaan Lounais-Suomen poliisilaitoksella.

Kahdessa ensimmäisessä kysymyksessä halusimme selvittää vastaajien työkokemuksen sekä vastaajan työnkuvan poliisissa. Vastanneista 57,7 prosentilla oli työkokemusta yli 15 vuotta. Tämän jälkeen eniten vastauksia tuli 0–5 vuoden työkokemuksella olevilta poliiseilta (20,8 %). Näiden jälkeen yhtä suurilla prosenteilla vastauksia tuli 6–10 vuoden työkokemuksella ja 11–15 vuoden työkokemuksella olevilta poliiseilta (10,8 %).

Suurin osa vastanneista toimii rikostutkinnassa (38,5 %) sekä valvonta- ja hälytystoiminnassa (30 %). Nämä luvut saattavat olla sen takia suurimmat, koska edellä mainituilla sektoreilla on

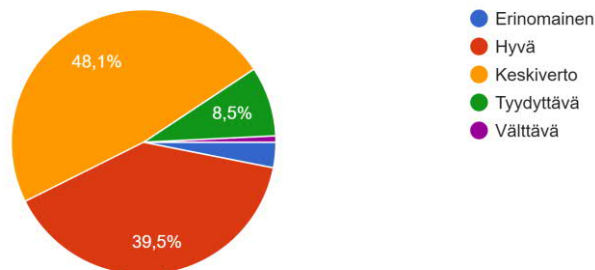
suurimmat resurssit pienempiin sektoreihin verrattuna. Pienimmät vastausprosentit tulivat EET/Ankkuri sekä liikennesektoreilta (5,4 %). Näiden välissä olivat 11,5 prosentilla yleispoliisi-
aseman poliisit sekä 9,2 prosentilla jokin muu sektori.

Ankkurilla tarkoitetaan ankkuritoimintaa, jossa toteutetaan moniammatillista yhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä rikollisuuden ennaltaehkäisemiseksi (Poliisi.fi, Ankkuri-
toiminta nuorten tukena). EET tarkoittaa ennaltaehkäisevää työtä, jonka keskeisenä tavoitteena on lisätä kaupunkilaisten turvallisuutta sekä vahvistaa heidän kokemustaan turvallisuuden tun-
teesta (Poliisi.fi, 2022).

KYSYMYS 3.

Millaiseksi koet oman taitotasosi eri voimankäytön osa-alueiden osalta?

129 vastausta



Kaavio 1. Lounais-Suomen poliisien kokemukset taitotasosta eri voimankäytön osalta.

Tutkimuksen ensimmäisessä varsinaisessa kysymyksessä selvitimme vastaajien omia ajatuksia omasta tasostaan eri voimankäytön osa-alueiden osalta. Vastausvaihtoehdot olivat välttävä, tyydyttävä, keskiperto, hyvä ja erinomainen.

Lähes puolet vastaajista (48,1 %) oli sitä mieltä, että heidän taitotasonsa on keskiperto.

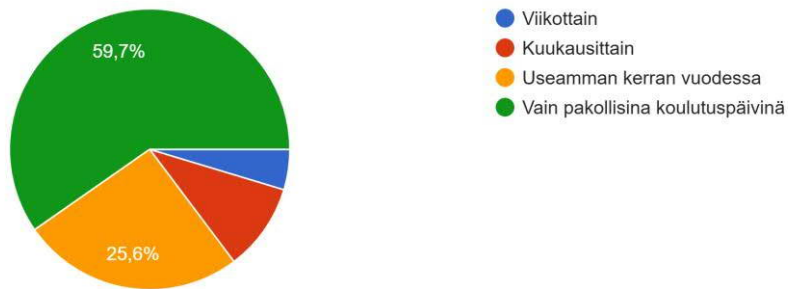
Lähes neljäkymmentä prosenttia (39,5 %) vastaajista koki, että heidän taitotasonsa on hyvä. Vastaajista 8,5 % koki, että heidän osaamisensa on tyydyttävää. Välttävää taitotasoa omaasi vain yksi vastaajista (0,8 %) ja lisäksi erinomaisen taitotason omaavia oli vastaajista neljä, eli 3,1 % vastaajista.

Voidaan siis sanoa, että Lounais-Suomen poliisilaitoksella poliisihenkilöstöllä on voimankäytön taso omasta mielestä hyvä, sillä keskiperto ja sitä paremman vastausprosentti oli yhteensä huikea 90,7 prosenttia.

KYSYMYS 4.

Kuinka usein harjoitat fyysistä voimankäyttöä?

129 vastausta



Kaavio 2. Lounais-Suomen poliisien voimankäytön harjoittelun määrä.

Seuraavassa kysymyksessä selvitimme, kuinka useasti henkilöstö harjoittaa fyysistä voimankäyttöä. Vastausvaihtoehdot olivat, vain pakollisina koulutuspäivinä, useamman kerran vuodessa, kuukausittain ja viikoittain.

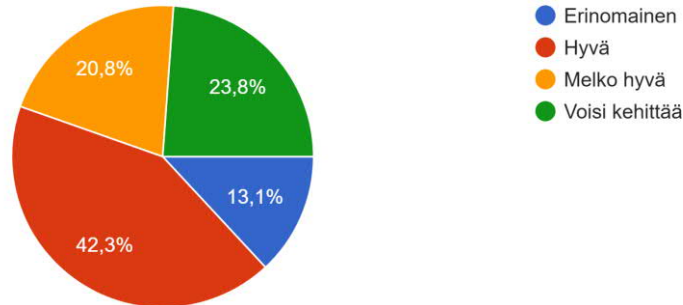
Vastaajista suurin osa, lähes 60 prosenttia (59,7 %) vastasi, että harjoittelee vain pakollisina koulutuspäivinä fyysistä voimankäyttöä. Toiseksi yleisin vastaus oli useamman kerran vuodessa 25,6 prosentilla. Vain pieni osa vastaajista ilmoitti harjoittavansa voimankäyttöä useammin; kuukausittain vastasi 10,1 prosenttia ja viikoittain 4,7 prosenttia vastaajista.

Yhteenvetona voidaan todeta, että fyysistä voimankäyttöä harjoitetaan tyypillisesti harvakseltaan ja yleisemmin nimenomaan vain pakollisina koulutuspäivinä. Ei niinkään osana säännöllistä viikko- tai kuukausirutiinina.

KYSYMYS 5.

Millaiseksi koet voimankäytön kouluspäivien opetuksen määrän, laadun ja työelämävastaisuuden omalla laitoksellasi?

130 vastausta



Kaavio 3. Lounais-Suomen poliisien kokemukset voimankäyttöpäivien määrästä, laadusta sekä työelämävastaisuudesta omalla laitoksellaan.

Seuraavassa kysymyksessä selvitimme henkilöstön kokemuksia kouluspäivien opetuksen määrän, laadun ja työelämävastaisuudesta omalla laitoksellaan. Vastausvaihtoehtoina olivat, erinomainen, hyvä, melko hyvä, voisi kehittää.

42,3 prosenttia vastaajista kokivat koulutuksen tason, määrän ja työelämävastaisuuden olevan hyvällä tasolla. 23,8 prosenttia vastaajista taas oli sitä mieltä, että koulutuspäiviä voisi kehittää.

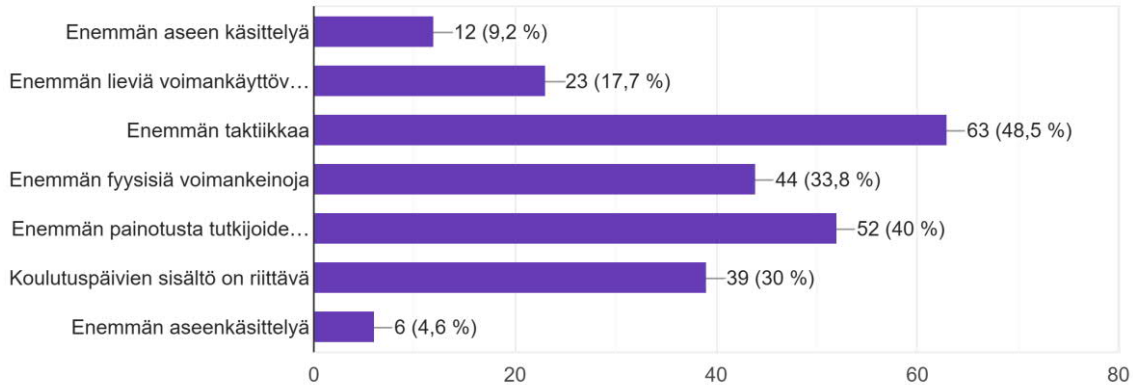
13,1 prosenttia vastaajista oli kuitenkin sitä mieltä, että koulutuspäivien rakenne oli erinomainen. Ja 20,8 prosenttia vastaajista kokivat koulutuspäivät melko hyväksi.

Vastauksien jakaumasta voimme päätellä koulutuspäivien olevan Lounais-Suomen poliisilaitoksella vähintäänkin hyvällä tasolla, vaikkakin jotain kehitettävää päivien sisällä olisi.

KYSYMYS 6.

Onko mielestäsi koulutuspäivissä kehitettävää? Miten kehittäisit koulutuspäivien sisältöä? (Valitse yksi tai useampi)

130 vastausta



Kaavio 4. Lounais-Suomen poliisien mielipiteet koulutuspäivien kehittämisestä.

Tässä kysymyksessä selvitimme, miten koulutuspäiviä voisi henkilöstön mielestä kehittää. Vastausvaihtoehtoina olivat, enemmän aseiden käsittelyä, enemmän lieviä voimankäyttövälineitä, enemmän taktiikkaa, enemmän fyysisiä voimakeinoja, enemmän painotusta rikostutkijoiden mahdollisiin voimankäyttötilanteisiin sekä koulutuspäivien sisältö on riittävä.

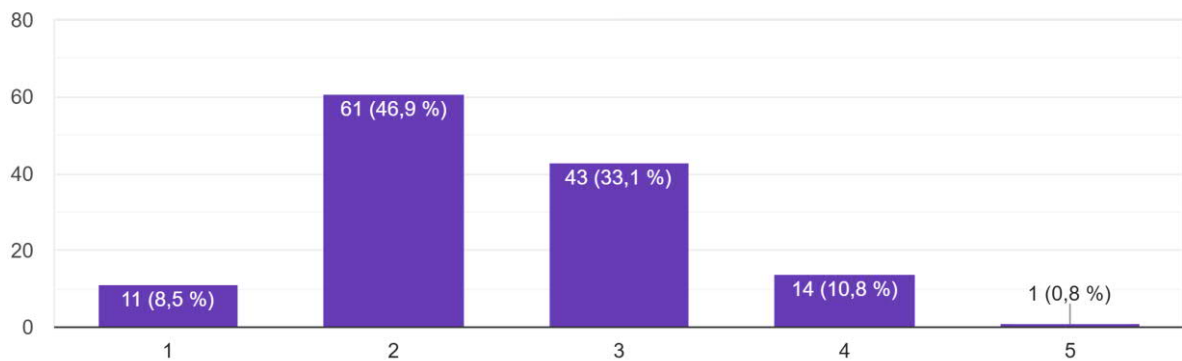
Lähes puolet vastaajista (48,5 %) kehittäisivät koulutuspäivien sisältöä taktiikkaa lisäämällä. Myös tutkijoiden mahdollisiin voimankäyttötilanteisiin haluttaisiin enemmän painotusta (40 %).

Vastaajista 33,8 prosenttia toivoi enemmän fyysisiä voimakeinoja ja 17,7 prosenttia vastaajista toivoi enemmän lieviä voimankäyttövälineitä. 9,2 prosenttia vastaajista toivoi enemmän aseiden käsittelyä. 30 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että koulutuspäivien sisältö on riittävä. Vastauksista voimme päätellä, että taktiikkaa ja lievempiä voimakeinoja halutaan korostaa koulutuspäivissä. Myös koulutuspäivien kehittäminen enemmän rikostutkinnan henkilöstöä tukeväksi olisi hyvä lisä koulutuspäiviin. Kuitenkin osalla vastaajista oli sellainen kokemus, että koulutuspäivät ovat riittäviä tukemaan omaa työskentelyä.

KYSYMYS 7.

Kuinka hyvin koet voimankäytön tasosi vastaavan valmiutta toimia eri tilanteissa?

130 vastausta



Kaavio 5. Lounais-Suomen poliisien kokemukset voimankäytön tason vastaavuudesta valmiuteen toimia eri tilanteissa.

Seuraavalla kysymyksellä halusimme tietää, miten henkilöstö kokee oman voimankäytön tasonsa vastaavan valmiutta toimia eri tilanteissa. Vastausvaihtoehdot oli laitettu 1-5, 1 = erittäin paljon, 5 = vähän.

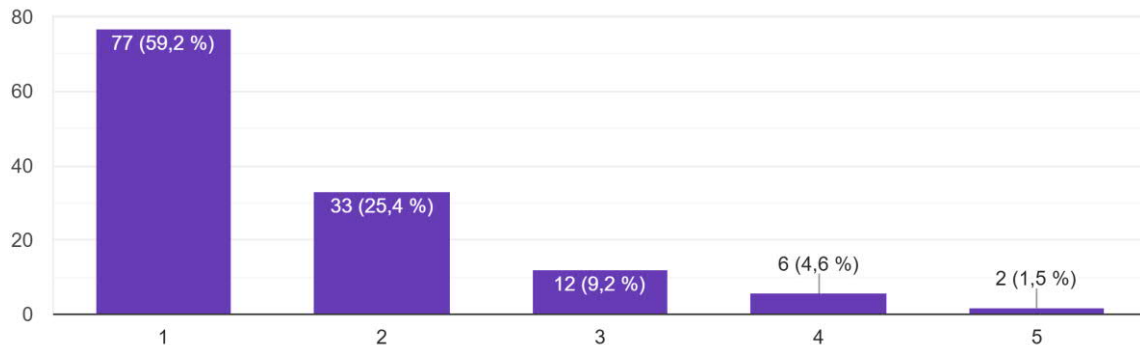
Suurin osa vastaajista (46,9 %) kokivat voimankäytön tasonsa olevan 2 tasolla, eli hyvällä tasolla. Seuraavaksi eniten vastaajia (33,1 %) jakautui 3 tasolle. 10,8 prosenttia vastaajista kokivat heidän voimankäytön tasonsa vastaavan tasoa 4.

Vastaajista 8,5 prosenttia koki, että heidän voimankäyttönsä taso vastaa erittäin paljon valmiutta toimia eri tilanteissa. 1 vastaaja koki voimankäytön tasonsa vastaavan vähän valmiutta toimia eri tilanteissa. Vastauksista selvisi, että suurin osa vastaajista kokivat heidän voimankäytön tasonsa olevan hyvällä tasolla. Myös erittäin hyvällä tasolla olevaa henkilöstöä vastaajista löytyi.

KYSYMYS 8.

Kuinka tärkeäksi osaksi poliisin työtä koet voimankäytön osaamisen?

130 vastausta



Kaavio 6. Lounais-Suomen poliisien mielipiteet voimankäytön osaamisen tärkeydestä osana poliisin työtä.

Seuraavassa kysymyksessä halusimme selvittää, kuinka tärkeäksi osaksi poliisin työtä henkilöstö koee voimankäytön osaamisen. Vastausvaihtoehdot menivät asteikolla 1 – 5, 1= erittäin tärkeäksi, 5= merkityksetön.

Suurin osa vastaajista (59,2 %) kokivat voimankäytön osaamisen erittäin tärkeäksi. Tämän jälkeen suurin osa vastaajista (25,4 %) kokivat voimankäytön osaamisen olevan 2 tasolla, eli tärkeäksi.

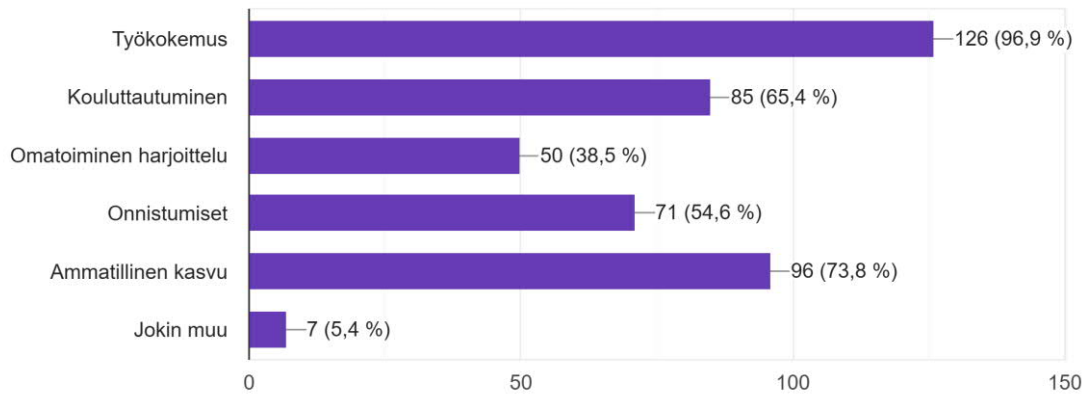
Pienempi osa vastaajista olivat sitä mieltä, että voimankäytön osaamisen tärkeys oli tasolla 3 (9,2 %). Pienin osa vastaajista kokivat voimankäytön osaamisen olevan melko merkityksetön (4,6 %) tai merkityksetön (1,5 %).

Vastauksista voimme todeta, että suurin osa vastaajista kokivat voimankäytön osaamisen olevan erittäin tärkeää tai tärkeää poliisin työssä.

KYSYMYS 9.

Mitkä seuraavista tekijöistä koet vaikuttaneen oman stressinsietokykysi kehittymiseen? (Valitse yksi tai useampi)

130 vastausta



Kaavio 7. Lounais-Suomen poliisien kokemukset stressinsietokyvyn kehittymiseen vaikuttaneista tekijöistä.

Seuraavan kysymyksen tarkoituksena oli selvittää, mitkä seuraavista tekijöistä henkilöstö kokee vaikuttaneen heidän stressinsietokykynsä kehittymiseen. Vastausvaihtoehdot olivat, työkokemus, kouluttautuminen, omatoiminen harjoittelu, onnistumiset, ammatillinen kasvu tai jokin muu. Vastaajat pystyivät valitsemaan yhden tai useamman kohdan.

Lähes kaikki vastaajat (126 kpl) kokivat työkokemuksen lisäävän stressinsietokykyä. Tämän jälkeen eniten vastauksia tuli kouluttautumiselle (85 kpl) sekä ammatilliselle kasvulle (96 kpl).

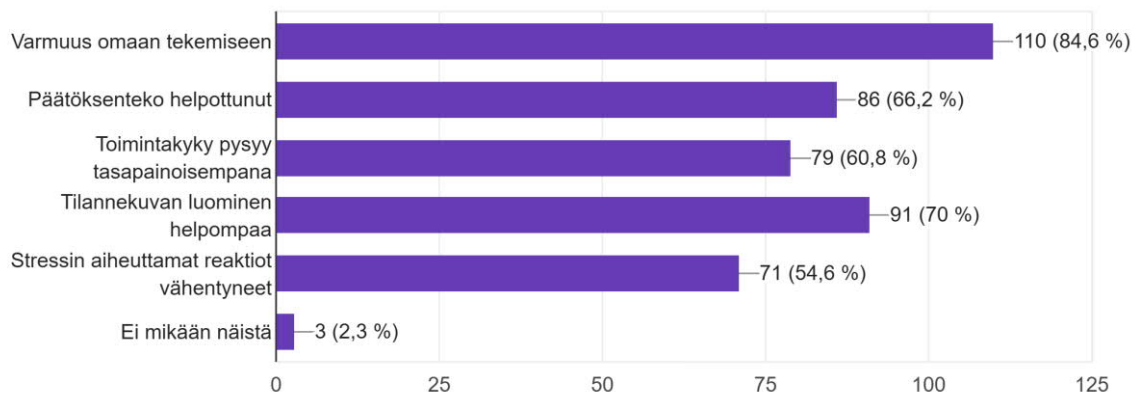
Näiden lisäksi onnistumiset koettiin kehittävän stressinsietokykyä (71 vastausta). 50 vastaajaa koki omatoimisen harjoittelun kehittävän myös stressinsietokykyä ja 7 vastaajaa koki jonkin muun syyn kehittävän stressinsietokykyä.

Näiden vastausten perusteella työkokemus sekä ammatillinen kasvu koettiin suurimmaksi tekijäksi stressinsietokyvyn kehittymiseen.

KYSYMYS 10.

Miten koet stressinsietokykyä kehittymisen omassa toiminnassasi? (Valitse yksi tai useampi)

130 vastausta



Kaavio 8. Lounais-Suomen poliisien kokemukset stressinsietokyvyn kehittymisen tuloksista.

Seuraavaksi kysyimme henkilöstöltä, miten he kokevat oman stressinsietokykynsä kehittymisen omassa toiminnassaan. Vastausvaihtoehtoina olivat, varmuus omaan tekemiseen, päätöksenteko helpottunut, toimintakyky pysyy tasapainoisempuna, tilannekuvan luominen helpompaa, stressin aiheuttamat reaktiot vähentyneet sekä ei mikään näistä. Vastaajat pystyivät valitsemaan yhden tai useamman vaihtoehdon.

Eniten vastauksia (110 kpl) tuli kohtaan, varmuus omaan tekemiseen kehittynyt. Seuraavaksi eniten vastauksia tuli kohtiin, tilannekuvan luominen helpompaa (91 kpl) sekä päätöksenteko helpottunut (86 kpl).

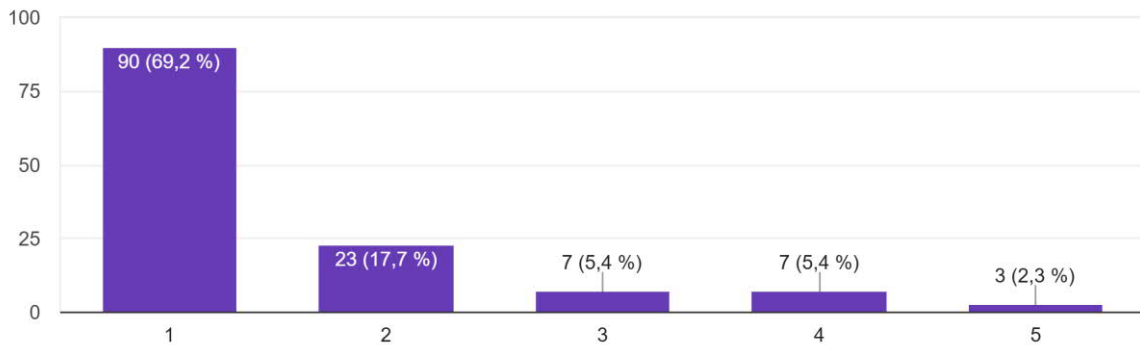
Näiden jälkeen 79 vastausta tuli kohtaan, toimintakyky pysyy tasapainoisempuna sekä 71 vastausta kohtaan, stressin aiheuttamat reaktiot vähentyneet. 3 vastaajaa koki, ettei stressinsietokyvyn kehittyminen ole näkynyt missään edellä mainitussa kohdassa.

Vastauksista voimme todeta, että suurin osa vastaajista kokivat stressinsietokyvyn kehittymisen näkyneen siten, että varmuus omaan tekemiseen on kasvanut, sekä tilannekuvan luominen on helpompaa.

KYSYMYS 11.

Millaiseksi koet voimankäytön taitojen merkityksen akuuteissa stressitilanteissa?

130 vastausta



Kaavio 9. Lounais-Suomen poliisien kokemukset voimankäytön taitojen merkityksestä akuuteissa stressitilanteissa.

Toiseksi viimeinen kysymys käsitteli henkilöstön kokemusta voimankäytön taitojen merkitystä akuuteissa stressitilanteissa. Vastausvaihtoehdot menivät taulukossa 1 – 5, 1= erittäin tärkeä, 5= merkityksetön.

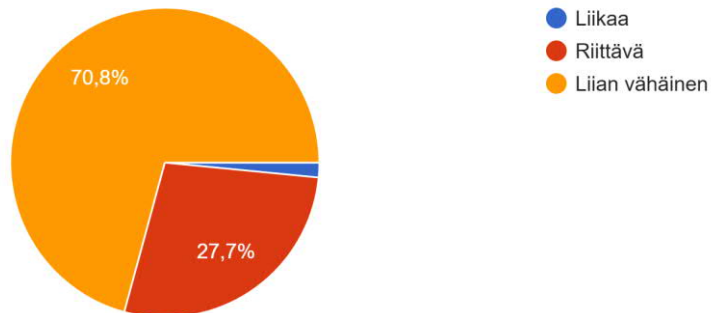
Suurin osa vastaajista (69,2 %) kokivat voimankäytön taitojen merkityksen olevan erittäin tärkeä. Tämän jälkeen eniten vastauksia (17,7 %) tuli tasolle 2. Tämän jälkeen vastaukset jakautuivat tasaisemmin kohtien 3 (5,4 %), 4 (5,4 %) sekä 5 (2,3 %) välille.

Vastaajista suurin osa siis koki, että voimankäytön taitojen merkitys akuuteissa stressitilanteissa on erittäin tärkeä.

KYSYMYS 12.

Millaiseksi koet voimankäytön koulutuspäivien määrän poliisissa?

130 vastausta



Kaavio 10. Lounais-Suomen poliisien kokemukset voimankäyttöpäivien riittävydestä.

Viimeisessä kysymyksessä halusimme tietää, millaiseksi henkilöstö kokee voimankäytön koulutuspäivien määrän poliisissa. Vastausvaihtoehdot olivat, liikaa, riittävä sekä liian vähäinen.

Vastaajista suurin osa (70,8 %) oli sitä mieltä, että koulutuspäivien määrä on liian vähäinen. 27,7 prosenttia vastaajista kokivat koulutuspäivien määrän olevan riittävä. 1,5 prosenttia vastaajista kokivat, että nykyinen koulutuspäivien määrä on liikaa.

Voimme päätellä vastauksista, että suurin osa vastaajista kokevat, että koulutuspäiviä saisi olla enemmän poliisissa.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksessamme oli kaksi tutkimuskysymystä, "Onko voimankäyttöpäivissä kehitettävää henkilöstön mielestä" sekä "Mikä on oma osaaminen stressaavissa voimankäyttötilanteissa ja mitkä asiat edesauttavat näissä tilanteissa".

Tutkimukseemme oli mahdollista vastata 12 eri poliisilaitokselta, Turun saaristosta Kankaanpäähän. Suurin osa vastanneista työskenteli rikostutkinnassa (38,5 %) sekä valvonta- ja hälytystoiminnassa (30 %). Erittelimme yleispoliisiaseman (YPA) erilliseksi vastausvaihtoehdoksi, sillä yleispoliisiasemilla työskennellään sekä rikostutkinnassa että valvonta- ja hälytyssektorilla. Vastauksia tuli EET/Ankkuri, liikennesektorilta sekä jokin muu

yhteensä 20 prosenttia. Kyselyyn vastanneilla suurimmalla osalla vastaajista (57,7 %) oli virkaikää yli 15 vuotta. Alle kymmenen vuoden työkokemuksella vastauksia saimme 31,6 prosenttia.

Vastauksien perusteella voimme todeta, että suurin osa koki valmiutensa toimia eri voimankäytön tilanteissa keskiverroksi tai paremmaksi. Vain yksi vastaajista koki voimankäytön tasonsa huonoksi eri tilanteissa. Eroja voidaan vastaajien välillä selittää kolmella eri johtopäätöksellä: virkaikä, koulutustaso ja työkokemus.

Kuten jo empiirisen tutkimuksen perusteella pystyimme todeta, suurin osa poliiseista harjoittaa fyysistä voimankäyttöä vain pakollisina koulutuspäivinä. Kuitenkin iloksemme huomasimme, että yli neljännes vastaajista harjoittaa edellä mainittua voimankäyttöä useamman kerran vuodessa. Alle 15 prosenttia tutkimukseen vastaajista harjoitti kuukausittain tai viikoittain fyysistä voimankäyttöä.

Kysyttäessä kehittämiskohteista koulutuspäivissä, saimme laajan skaalan eri vastauksia. Lähes puolet kokivat, että enemmän taktiikkaharjoituksia olisi hyvä lisätä koulutukseen. Muutenkin vastauksia saatiin eniten lievimmille voimankäyttövälineille sekä fyysisille voimankeinoille. Poliisin päivittäistoiminnassa on suhteessa enemmän lieviä voimankäyttötilanteita, joissa lievemmät välineet ja voimankeinot korostuu, jonka vuoksi uskomme vastaajien toivovan enemmän edellä mainittuja keinoja koulutuspäiviin. Vähiten vastauksia saatiin yllättäen aseiden käsittelylle, jonka vuoksi voidaan tehdä olettamus, että aseiden käsittely on huomioitu koulutuksessa hyvin.

Vaikka puolet vastanneista poliisihenkilöstöstä harjoittaa voimankäyttöä vain pakollisina voimankäyttöpäivinä, voidaan vastauksista todeta, että vastaajat kokevat voimankäytön tason olevan joko riittävällä tai paremmalla tasolla. Vain murto-osa vastaajista koki tasonsa heikoksi tai erittäin heikoksi.

Poliisin voimankäyttötilanteet ovat osa päivittäistoimintaa, jonka huomasimme myös vastauksista. 85 prosenttia vastaajista koki, että voimankäytön osaaminen poliisin ammatissa on tärkeää tai todella tärkeää. Muutama vastaaja ei kokenut voimankäyttöä tärkeänä osana poliisin työtä, joka voitaisiin selittää työnkuvalla.

Stressinsietokyvyn kehittymiseen oli yksi vastaus mikä korostui yli muiden, työkokemus. Puolilla vastaajista oli työkokemusta yli 15 vuotta, jonka vuoksi voidaan ajatella työkokemuksen olevan tärkeässä osassa stressinsietokyvyn kehittymistä. Kouluttautuminen ja ammatillinen kasvu ovat myös suuressa osassa, mutta kuitenkin vastaajat pitivät työkokemusta eniten kehittävänä. Myös onnistumiset työtehtävissä sekä omatoiminen harjoittelu nähtiin hyvänä vaihtoehtona. Jokin muu

–vastaus oli saanut vain muutaman vastauksen, jolloin voidaan todeta muiden vastausvaihtoehtojen olleen onnistuneita.

Stressinsietokyvyn kehittyminen on näkynyt vastaajissa siten, että heidän varmuutensa omaan tekemiseen on kasvanut. Vastauksien perusteella voidaan todeta, että työkokemus ja varmuus omaan tekemiseen kulkee käsi kädessä. Kun stressinsietokyky kehittyy, vastaajilla päätöksenteko helpottuu, toimintakyky pysyy tasapainoisempana sekä tilannekuvan luominen helpottuu. Kuitenkaan, stressin aiheuttamat reaktiot eivät vastausten perusteella merkittävästi vähene, mutta voidaan olettaa, että stressin aiheuttamien reaktioiden vaikutuksen alaisena pystytään tekemään parempia päätöksiä ja toimimaan paremmin.

Suurin osa vastaajista koki, että voimakäytön taitojen merkitys on tärkeää tai erittäin tärkeää akuuteissa stressitilanteissa. Vastaajien työkokemuksen perusteella voimme olettaa, että heidän urallaan on tullut vastaan akuutteja stressitilanteita, jolloin voidaan päätellä, että tämän vuoksi voidaan kokea voimankäytön taitojen merkityksen olevan tärkeää tai erittäin tärkeää.

Lähes sata vastaajaa koki koulutuspäivien määrän olevan liian vähäinen. Voidaan tehdä oletus, että lisäkoulutuspäivillä haluttaisiin enemmän koulutusta aiemmin mainittuihin taktiikkaharjoitteisiin, lievempiin voimankäytönvälineisiin sekä fyysiseen voimankäyttöön. 36 vastaajaa koki koulutuspäivien olevan riittävä, joka on yhteneväinen aiemmin kysytyyn kysymykseen ”Onko koulutuspäivissä kehitettävää”, jossa koulutuspäivien sisältö oli riittävä 39 vastauksella. Kaksi koki, että koulutuspäiviä on liikaa.

7 VERTAILU ISOHÄTÄLÄN JA KAAKKURIVAARAN TUTKIMUKSEN TULOKSIIN

Isohätälän ja Kaakkurivaaran tutkimuksessa haastateltavat konstaapelit kertoivat samaa, että fyysinen voimankäyttö ja sen harjoittelu tapahtuu pääsääntöisesti vain voimankäytön koulutuspäivillä, kuin myös lievempien voimankäytönvälineiden harjoittelu. Ampuma-aseen harjoittelua harjoitetaan heidän haastateltavien perusteella usein myös työvuorojen aikana.

Harjoittelu ampuma-aseella koettiin mielekkääksi, käytännölliseksi työnantajan kustantaessa välineet ja tarvikkeet sekä helpoksi toteuttaa ilman suurempaa suunnittelemista. Myös lievemmillä voimankäytönvälineillä sekä fyysisillä voimakeinoilla työnantaja tarjoaa tilat ja mahdollisuuden harjoittaa omaa osaamistaan viikkoliikunnan muodossa. Tilojen ja välineiden käyttö ja niiden hyödyntäminen ovat omasta aktiivisuudesta kiinni.

Kuten myös Isohätälän ja Kaakkurivaaran tutkimuksessa käy ilmi, haastateltavat kokevat voimankäytön harjoittelun tarpeelliseksi. Lisäksi voimankäytön tason koettiin olevan riittävän hyvä sekä yksi työssä pärjäämisen perusta, joka vaikuttaa myös työturvallisuuteen. Haastateltavat kertoivat toiveestaan useammista koulutuspäivistä sekä ongelmasta, että tutkinnan ja valvonta- ja hälytyssektorilla työskentelevillä on sama sisältö koulutuspäivissä. Ongelma koetaan siinä, että valvonta- ja hälytyssektorilla koetaan voimankäyttötilanteita olevan enemmän, jolloin heidän tasonsa voimankäytössä tulisi olla korkeampi.

Omassa tutkimuksessamme saimme edellisiä tukevia vastauksia. Ampuma-ase ja sen käyttö koettiin riittäväksi voimankäytön koulutuspäivillä, mutta lievempiin voimankäyttöväliseisiin sekä fyysiseen voimankäyttöön olisi hyvä panostaa enemmän koulutuspäivillä. Lisäksi voimankäyttö koettiin tärkeänä osana poliisitoimintaa pelkästään jo työturvallisuuden kannalta.

Koulutuspäivien määrä koettiin molemmissa tutkimuksissa liian vähäisenä, mutta etenkin tutkinnassa työskenteleville on vaikeampi järjestää enemmän koulutuspäiviä, mitä valvonta- ja hälytyssektorilla työskenteleville työn luonteen takia. Tutkinnassa voimankäyttöpäivät ovat suoraan työstä pois, kun taas valvonta- ja hälytyssektorilla työskenteleville voidaan järjestää helpommin koulutuspäiviä.

8 POHDINTA

Päätimme tehdä kvantitatiivisen tutkimuksen aiheesta Lounais-Suomen poliisilaitokselle, jossa tutkitaan poliisin voimankäyttöpäiviä, työntekijöiden omaa taitotasoa sekä kehittämiskohteita. Lähetimme kyselylomakkeen n. 800 poliisihenkilölle, vastaajia saimme 130, joka on mielestämme hyvin, että saimme kunnan otannan tutkimuskysymyksiin. Koimme opinnäytteen aiheen tärkeäksi ja mielekkääksi, jonka vuoksi tämä aihe meille valikoituikin.

Mielestämme Poliisiammattikorkeakoulussa saatu voimankäytön koulutus on työelämälähtöistä, mutta ennen harjoittelujaksoa mietimme, miten saatuja oppeja ylläpidetään ja kehitetään työelämässä ja laitoksilla sekä miten virassa olevat työntekijät harjoittavat osaamistaan, jos harjoittavat.

Viime aikoina otsikkoihin on noussut useita poliisin voimankäyttötilanteita, mitkä ovat johtaneet ampuma-aseen käyttöön, jolloin oma taitotaso voimankäyttötilanteissa ja stressaavissa tilanteissa korostuvat. Poliisiammattikorkeakoulun voimankäyttöneireillä tehdään useita harjoituksia, jossa stressitasot nostetaan ylös ja selvitetään, miten pystymme tekemään oikeita päätöksiä paineen alla. Pohdimme, miten itse suoriutuisimme vastaavissa työtehtävissä.

Vaikka poliisissa on kaksi voimankäytön koulutuspäivää vuodessa, oli kyselylomakkeessa tullut useita kymmeniä vastauksia, jossa toivottiin enemmän painotusta rikostutkijoiden kohtaamiin voimankäyttötilanteisiin. Harjoittelujaksollamme, toiselle meistä kerrottiin mitä tulee ottaa huomioon, jos kuulusteluhuoneessa tulee voimankäyttötilanne, esimerkiksi missä on hätäpainike sekä mitä muita vaaranpaikkoja kuulusteluhuoneessa voi olla liittyen voimankäyttötilanteisiin.

Koemme silti, että Poliisiammattikorkeakoululla tai työelämässä ei huomioida rikostutkijoihin liittyviä voimankäyttötilanteita tarpeeksi. Kun valvonta- ja hälytyssektorilla työskennellessä sinulla on lähes aina partiokaveri mukana, mutta rikostutkijana voit olla yksin kuulusteluhuoneessa, kun asiakas päättää aloittaa oikeudettoman hyökkäyksen. Näissä tilanteissa työturvallisuus on kaukana, kun voit joutua odottamaan apua yksin jopa minuutteja. Kyselytutkimukseemme saamamme vastaukset ovat yhteneväiset ajatustemme kanssa.

Lähetettyämme kyselytutkimuksemme Lounais-Suomen poliisilaitoksen henkilöstölle, saimme sähköpostin rikostutkinnassa työskentelevältä henkilöltä, joka sähköpostissaan kertoi, että hänen mielestään koulutuspäiviä on auttamatta liian vähän, mutta rikostutkinnassa työskenteleville on vaikea järjestää lisää koulutuspäiviä, sillä ne ovat aina työstä pois.

Vastaajat olivat eri työnkuilta, taustoilta ja kokemuksilla, jolloin saadut vastaukset eivät ole absoluuttisia totuuksia. Emme voi tietää, miten valvonta- ja hälytyssektorilla työskentelevät ovat vastanneet esimerkiksi kysymykseen mitä toivoisi lisää koulutuspäiville. Osa rikostutkijoista voi olla sitä mieltä, että rikostutkijoiden kohtaamia voimankäyttötilanteita on käsitelty koulutuksessa hyvin eikä koe tarvitsevänsä sitä lisää koulutuspäiviin. Kun vastaajajoukko on laaja eri työnkuissa työskenteleviä poliiseja, on vastauksien skaalakin laaja.

Olimme yllättyneitä, miten poliisit kokevat oman voimankäytön taitonsa työssään. Kun opittavien asioiden määrä on laaja ja koulutuspäivien määrä on rajallinen, on mielestämme yllättävää, että miten hyvällä tasolla poliisit kokevat taitojensa olevan. Vastauksista voimme päätellä, että koulutuspäivien määrä on rajallinen, on opetus ollut hyvää ja perustaidot saadaan ylläpidettyä. Jos taitotasoa halutaan lähteä kehittämään, vaatisi se mielestämme suurempaa määrää koulutustunteja.

Kuten osasimme odottaa, positiivisesti stressinsietokykyyn vaikuttavat suurimmat tekijät ovat onnistumiset työssä ja työkokemus. Mielestämme koulutuksen merkitys stressinsietokykyyn kehittämiseen on suuressa roolissa. Vastauksista ilmeni, että kyselyyn vastanneet poliisit kokivat edellä mainitut onnistumiset työssä sekä työkokemuksen merkittävimpänä tekijänä. Poliisiammattikorkeakoulussa saadulla PREP-koulutuksella on varmasti osasyynsä stressin käsittelyyn. Sieltä saatuja oppeja ja sen toimintamalleja on pystynyt lisäämään omaan työkalupakkiin, joissa onnistumiset työtehtävällä on lähes välttämättömiä.

8.1 Opinnäytetyön prosessi, onnistumiset sekä haasteet

Opinnäytetyön aihetta miettiessämme aluksi aiheemme oli poliisin aseenkäyttö. Kuitenkin tutkiessamme erilaisia opinnäytetöitä ja tutkimuksia huomasimme, että aiheesta on kirjoitettu paljon erilaisia teoksia ja opinnäytetöitä, että uuden kirjoittaminen olisi haastavaa. Halusimme kuitenkin aiheen, joka kiinnostaisi molempia ja voisimme oppia uutta sekä näin ollen edistää ammattitaitoamme. Pidimme voimankäyttöä ja siihen liittyviä stressireaktioita mielenkiintoisena aiheena.

Löysimme Vaasan poliisilaitoksella tehdyn opinnäytetyön, jossa tarkasteltiin kvalitatiivisella menetelmällä, miten poliisit kokevat oman taitotasonsa fyysisen voimankäytön ja voimankäytönvälineiden osalta. Heidän tutkimuksensa jatkotutkimuskysymyksissä oli kohta, jossa pitivät mielenkiintoisena, jos samanlainen tutkimus toteutettaisiin isommalla vastaajajoukolla. Päädyimme tutkimaan Lounais-Suomen poliisilaitoksen voimankäyttöpäiviä ja tarkemmin niiden määrää ja sisältöä kvantitatiivisella menetelmällä.

Aiheen rajaamisen jälkeen teimme tutkimussuunnitelman, joka lähetettiin myös tutkimuslupahakemuksena Turun pääpoliisiasemalle. Tutkimussuunnitelmassa kerroimme työn tarkoituksen sekä sen ainutlaatuisuuden. Tutkimussuunnitelmaan keräsimme tietopohjaa liittyen poliisin voimankäyttöön, stressiin sekä voimankäytön laillisuudesta. Tutkimusluvan saatuamme keskustelimme laitoksen komisarion kanssa liittyen opinnäytetyön yksityiskohtiin.

Mielenkiintomme ajoi meidät tekemään kyselytutkimuksen, sillä aihe oli mielestämme tärkeä ja ajankohtainen sekä halusimme verrata Vaasan opinnäytetyön kolmen haastateltavan tuloksia oman tutkimuksemme tulokseen, jossa vastaajia tulisi olemaan useampia. Onneksemme saimme 130 vastaajaa tutkimukseemme ja otanta, jonka saimme työhöemme, voidaan pitää yleisesti ottaen uskottavana.

Haasteena opinnäytetyömme tekemiseen koimme tieteellisen kirjoituksen vähyyden sekä luotettavien lähteiden hankkimisen. Kirjoitusprosessi ja sen aloittaminen tuntui hankalalta, sillä prosessi oli laaja ja molemmat meistä halusivat saada opinnäytetyötä mahdollisimman paljon tehtyä harjoittelujakson aikana. Haasteiksi näin ollen muodostui myös aikataulujen sovittaminen sekä työnjako. Koimme opinnäytetyötä tehdessä, että yksintyöskentely ei onnistunut haluamallamme tavalla, jolloin koimme helpommaksi tehdä opinnäytetyötä yhdessä.

Luotettavien lähteiden löytäminen aluksi oli ongelmallista, mutta muutaman erinomaisen lähteen löydettyämme saimme kasaan koko ajan entistä enemmän laadukkaita lähteitä. Luotettavien lähteiden avulla opinnäytetyön kirjoittaminen ja rakenne koettiin helpommaksi.

Aihevalintamme oli mielestämme enemmän kuin onnistunut, sillä saimme suoraa palautetta Lounais-Suomen komisariolta, joka kertoi aiheen olevan tärkeä, sillä voimankäytön koulutus oli juuri uusiutumassa laitoksella. Prosessi oli pitkä ja haastava, mutta aiheen mielekkyyden takia

saimme edistettyä prosessia säännöllisesti ja ilman turhia puristelua. Aiheen valinta auttoi meitä kehittämään tietoisuutta voimankäytön merkityksestä stressaavissa tilanteissa.

8.2 Jatkotutkimusmahdollisuudet

Kyselylomakkeen lähetettyämme saimme nopeasti sähköpostiin palautetta eräältä rikostutkinnan ryhmänjohtajalta, joka kertoi, että voimankäytön koulutuspäiviä on auttamatta liian vähän, mutta tutkinnassa koulutuspäivät ovat aina työstä pois, kun taas valvonta- ja hälytyssektorilla työskentelevillä se ei ole mistään pois. Ryhmänjohtajan mukaan rikostutkijat joutuvat tekemään ylitöitä tai muuten korvaamaan koulutuspäivän tunnit saadakseen työt pidettyä kurissa, toisin kuin valvonta- ja hälytyssektorilla ei ole niin sanotusti rästihommia.

Ensimmäisenä jatkotutkimusaiheena voisi käyttää ideaa, miten saada järjestettyä tutkinnan koulutuspäivät mahdollisimman tehokkaasti ilman, että työt kasaantuvat. Olisiko mahdollista järjestää neljä kertaa vuodessa muutaman tunnin pikakoulutuksia, jolloin rästihommat eivät kasaantuisi liikaa rikostutkijan pöydälle. Toinen jatkotutkimusaiheen mahdollisuus on, että pitääkö sisältöä muuttaa enemmän tutkinnan kohtaamiin voimankäyttötilanteisiin.

LÄHTEET

Ankkuritoiminta nuorten tukena. Luettavissa: <https://poliisi.fi/ankkuritoiminta-nuorten-tukena>. Luettu 26.1.2026.

Boucht, J. 2020. Poliisin voimakeinojen käyttö – Suomalaisen oikeuden oppikirja. Poliisiammattikorkeakoulu. Tampere.

Eduskunnan Oikeusasiamies. Luettavissa: <https://oikeusasiamies.fi/oikeusasiamies>. Luettu 26.1.2026.

Ennalta estävä työ parantaa turvallisuutta ihminen ja ilmiö kerrallaan. Tiedote. Luettavissa: <https://poliisi.fi/-/ennalta-estava-tyo-parantaa-turvallisuutta-ihminen-ja-ilmio-kerrallaan>. Luettu 26.1.2026.

Gustafsberg, H. & Holmavuo, H. 2019. Karhu-ryhmä. Otava.

Hancock P. & Weaver J. 2005. On time distortion under stress.

Härmä M. & Hublin C. & Puttonen S. 2019. Miten yötyö vaikuttaa terveyteen? Lääketieteellinen aikakauskirja, Duodecim -lehti.

Härmä M. & Kandolin I. & Sallinen M. & Laitinen J. & Hakola T. 2017. Hyvinvointia vuorotyöhön – työntekijän opas vuorotyön hallintaan. Työterveyslaitos.

Isohätälä M. & Kaakkurivaara H. 2022. Amk-tutkinnon käyneiden poliisien kokemuksia voimankäytön koulutuksen työelämävastaavuudesta Vaasan pääpoliisiasemalla. Opinnäytetyö.

Kaunisto, J. & Hyyti, J. & Koskelainen, M. & Nieminen, A. 2021. Poliisityön psykologia. Poliisiammattikorkeakoulu. Tampere.

Kuula, A. 2011. Tutkimusetiikka: Aineiston hankinta, käyttö ja säilytys. Kustannusosakeyhtiö Vastapaino.

Lahtinen, A. 2011. Poliisi ampuu - Hätävarjelun vai voimakeinojen käytön perusteella. Pro gradu tutkielma. Turun yliopisto.

Punkari, O. 2009. Poliisin voimankäyttö. Pro gradu tutkielma. Vaasan yliopisto.

Rantaeskola S. & Hyyti S. & Kauppila J. & Koskelainen M. 2015. Haastavat asiakastilanteet – väkivalta työssä. Alma Insights.

Rikander, H. 2019. Empiirinen tutkimus poliisin voimankäytöstä ja poliisin kohtaamasta väkivalta. Väitöskirja. Joensuun yliopisto.

Terenius, M. 2013. Poliisin voimankäyttö – rikosoikeudellinen tutkimus sallitun voimankäytön rajoista. Yliopistollinen väitöskirja.

Tuomi J. & Sarajärvi A. 2017. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi.

Turunen T. & Viitala E. 2019. Miten Poliisiammattikorkeakoulun AMK-opiskelijat kokevat PREP-koulutuksen? Opinnäytetyö.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Luettavissa: https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf. Luettu 16.12.2025.

Valli, R. 2015. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. Santalahti-kustannus.

Vilkkä, H. 2025. Tutki ja kehitä. Santalahti-kustannus.

Åhman, J. 2018. Poliisin ja virkatoimen kohteen oikeusturva poliisin voimakeinojen käyttö- ja häpävarjelutilanteessa. Pro-gradu tutkielma. Helsingin yliopisto.

Liite 1. Kyselylomake

1. Työkokemuksesi poliisissa?
 - a. 0–5 vuotta
 - b. 6–10 vuotta
 - c. 11–15 vuotta
 - d. +15 vuotta

2. Mikä on työnkuvasi?
 - a. Valvonta- ja hälytystoiminta
 - b. Rikostutkinta
 - c. Yleispoliisiaseman poliisi
 - d. EET/Ankkuri
 - e. Liikennesektori
 - f. Jokin muu

3. Millaiseksi koet oman taitotasosi eri voimankäytön osa-alueiden osalta? (ei taktiikkaa)
 - a. Erinomainen
 - b. Hyvä
 - c. Keskiverto
 - d. Tyydyttävä
 - e. Välttävä

4. Kuinka usein harjoitat fyysistä voimankäyttöä?
 - a. Viikoittain
 - b. Kuukausittain
 - c. Useamman kerran vuodessa
 - d. Vain pakollisina koulutuspäivinä

5. Millaiseksi koet voimankäytön koulutuspäivien opetuksen määrän, laadun ja työelämävastaisuuden omalla laitoksellasi?
 - a. Erinomainen
 - b. Hyvä
 - c. Melko hyvä
 - d. Voisi kehittää

6. Onko mielestäsi koulutuspäivissä kehitettävää? Miten kehittäisit koulutuspäivien sisältöä? (Valitse yksi tai useampi)
 - a. Enemmän aseenkäsittelyä
 - b. Enemmän lieviä voimakäyttövälineitä
 - c. Enemmän taktiikkaa
 - d. Enemmän fyysisiä voimakeinoja
 - e. Enemmän painotusta tutkijoiden kohtaamiin voimankäyttötilanteisiin
 - f. Mielestäni koulutuspäivien sisältö on riittävä

7. Kuinka hyvin koet voimankäytön tasosi vastaavan valmiutta toimia eri tilanteissa?
 - a. Erittäin paljon
 - b. Paljon

- c. Riittävästi
- d. Melko vähän
- e. Vähän

8. Kuinka tärkeäksi osaksi poliisin työtä koet voimankäytön osaamisen?

- a. Erittäin tärkeäksi
- b. Tärkeäksi
- c. Melko tärkeäksi
- d. Melko merkityksetön
- e. Merkityksetön

9. Mitkä seuraavista tekijöistä koet vaikuttaneen oman stressinsietokykyysi kehittymiseen?

- a. Työkokemus
- b. Kouluttautuminen
- c. Omatoiminen harjoittelu
- d. Onnistumiset
- e. Ammatillinen kasvu
- f. Jokin muu

10. Miten koet stressinsietokykyysi kehittymisen omassa toiminnassasi?

- a. Varmuus omaan tekemiseen
- b. Päätöksenteko helpottunut
- c. Toimintakyky pysyy tasapainoisempana
- d. Tilannekuvan luominen helpompaa
- e. Stressin aiheuttamat fyysiset reaktiot vähentyneet
- f. Ei mikään näistä

11. Millaiseksi koet voimankäytön taitojen merkityksen akuuteissa stressitilanteissa?

- a. Erittäin tärkeä
- b. Tärkeä
- c. Melko tärkeä
- d. Melko merkityksetön
- e. Merkityksetön

12. Millaiseksi koet voimankäytön koulutuspäivien määrän poliisissa?

- a. Liikaa
- b. Riittävä
- c. Liian vähäinen

Liite 2. Saatekirje

Arvon vastaaja,

Olemme tekemässä tutkimusta, jonka tarkoituksena on selvittää, miten Lounais-Suomen alueella poliisit kokevat voimankäytön opetuksen ja tärkeyden työssään. Tavoitteenamme on saada mahdollisimman kattavaa tietoa voimankäyttöpäivien määrän sekä sisällön riittävydestä.

Pyydämme teitä osallistumaan tutkimukseen vastaamalla oheiseen kyselylomakkeeseen. Vastaaminen vie noin 5–10 minuuttia. Vastauksenne ovat erittäin tärkeitä, sillä ne auttavat meitä saamaan tarkempaa kuvaa poliisin tyytyväisyydestä voimankäyttöpäiviin.

Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, eikä yksittäisiä vastaajia voida tunnistaa tuloksista. Kaikki tiedot raportoidaan anonymisti.

Osallistuminen on vapaaehtoista, ja vastaamisen voi keskeyttää milloin tahansa.

Mikäli teillä on kysyttävää tutkimuksesta, voitte ottaa yhteyttä;

Topi Somero, 0449818431, topi.somero@edu.polamk.fi

Samuel Valtari, 0409352157, samuel.valtari@edu.polamk.fi

Kiitämme lämpimästi ajastanne ja panoksestanne!

Ystävällisin terveisin,

Topi Somero & Samuel Valtari, AMK20234D

Poliisiammattikorkeakoulu

Liite 3. Tietosuojailmoitus



21.9.2025

Tietosuojailmoitus

Olet osallistumassa Poliisiammattikorkeakoulun AMK-opinnäytetyöhön liittyvään kyselytutkimukseen. Tässä tietosuojailmoituksessa sinulle kerrotaan henkilötietojesi käsittelystä. Sinulla on lain mukaan oikeus saada nämä tiedot.

1. Rekisterinpitäjät

Samuel Valtari, Samuel.Valtari@edu.polamk.fi 040 935 2157

Topi Somero, Topi.Somero@edu.polamk.fi 044 981 843

2. Opinnäytetyön nimi

Voimankäyttöpäivien tarkastelu Lounais-Suomen poliisilaitoksella

3. Opinnäytetyön ohjaaja

Miia Kinos, lehtori, Poliisiammattikorkeakoulu p. 0295 483 180

4. Henkilötietojen käsittelijä(t)

Seuraavia henkilötietojen käsittelijöitä käytetään:

Microsoftin O365-palvelut: OneDrive

Google Forms-kyselyohjelma

Tietojasi käsitellään luottamuksellisesti eikä niitä luovuteta sivullisille.

5. Käsiteltävät henkilötiedot

Henkilötietojasi käsitellään tiedotteessa kuvattua tarkoitusta varten.

Sinusta kerätään seuraavia henkilötietoja:

nimi

sähköpostiosoite

- osoite
- puhelinnumero
- opiskelijanumero
- kyselyvastaukset
- äänitallenne
- haastattelumuistiinpanot
- valokuvat
- videot

Myös seuraavia erityisiä henkilötietoryhmiä tai rikkomuksia ja rikostuomioita käsitellään:

- rotu tai etninen alkuperä
- poliittinen mielipide
- uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
- ammattiliiton jäsenyys
- geneettiset tiedot
- biometriset tiedot henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten
- terveystiedot
- seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen
- rikkomukset ja rikostuomiot

Rekisteröidylle on toimitettu nämä tiedot kirjallisesti.

6. Henkilötietojen käsittelyn oikeudellinen peruste

Rekisteröidyn suostumus (tietosuoja-asetuksen artikla 6.1.a, erityiset henkilötietoryhmät 9.2.a)

7. Henkilötietojen siirto EU/ETA ulkopuolelle

Tietojasi ei siirretä EU/ETA -alueen ulkopuolelle.

8. Henkilötietojen suojaaminen

- suoria tunnistetietoja ei kerätä (nimi tms.)
- aineisto pseudonymisoidaan
- käyttäjätunnuksella salasananalla käytön rekisteröinnillä kulunvalvonnalla (fyysinen tila)

Kaikki kerättävät henkilötiedot käsitellään luottamuksellisesti ja suojataan asianmukaisesti. Tietoihin on pääsy vain opinnäytetyön tekijällä/tekijöillä ja tarvittaessa ohjaajalla.

9. Henkilötietojen käsittelyn elinkaari

Henkilötietoja säilytetään vain tutkimuksen ajan, jonka jälkeen ne tuhotaan.

10. Rekisteröidyn oikeudet

Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla) (jos perusteena käytetään suostumusta ks. kohta 4)

Sinulla on oikeus peruuttaa antamasi suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritettua käsittelyä lainmukaisuuteen.

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla) Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi ja mitä henkilötietojasi käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla) Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista tietyissä tapauksissa.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla) Sinulla on oikeus henkilötietojesi käsittelyn rajoittamiseen tietyissä tilanteissa kuten, jos kiistät henkilötietojesi paikkansapitävyyden.

Vastustamisoikeus (tietosuoja-asetuksen 21 artikla) (jos perusteena käytetään oikeutettua etua ks. kohta 4)

Sinulla on oikeus vastustaa henkilötietojesi käsittelyä, jos käsittely perustuu oikeutettuun etuun.

Rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen Jos sinulla on kysyttävää rekisteröidyn oikeuksista, voit olla yhteydessä rekisterinpitäjään (ks. kohta 1).

Sinulla on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkasi sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, mikäli katsot, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Suomessa valvontaviranomainen on tietosuojavaltuutettu. Tietosuojavaltuutetun toimiston ajantasaiset yhteystiedot: <https://tietosuoja.fi/etusivu>

Poliisiammattikorkeakoulu

Vaajakatu 2, PL 123, 33721 Tampere

polamk@poliisi.fi

Puhelin 0295 480 121, Faksi 0295 411 860, polamk.fi